

I. štiri in izdajatelj: Okrajni odbori SZDL Črnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izdaja vsak petek. — Uredniški odbor. — Uredništvo in uprava: Novo mesto. Cesta komandanta Staneta 25. — Poštni predal 32. — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekoči račun pri Mestni hranilnici v Novem mestu 616-H-T-24. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din. — Tiskarna »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani.

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in I

ISKA KNJIŽNICA

NESTO

OD TEDNA DO TEDNA

Govornik, ki ga je imel predsednik Tito v nedeljo v Koprju, niso prisluhnili samo ljudje v naši državi, temveč tudi drugod po svetu. O tem pričajo časopisna in agencijska poročila ne le iz raznih držav Evrope, marveč tudi iz Amerike in Azije.

Tovariš Tito je, ko je obravnaval pereče probleme naše zunanje politike in stališče našega vodstva do raznih mednarodnih vprašanj, ne samo jasno povedal, kako presoja Jugoslavija vse te probleme, marveč je ponovno poudaril tista načela naše zunanje politike, ki so temeljni kamen dejavnosti Jugoslavije na mednarodnem tlorišču.

Ta načela se glase: jugoslovanska zunanja politika ni in ne sme biti privesek nikogar; poglaviten je boj za socializem in neodvisnost, za samostojnost in enakopravnost v mednarodnih odnosih. Jugoslavija ni nekakšna pasivna, nevtiralna dežela, ki samo gleda, kako se razvijajo mednarodni dogodki, pač pa je samostojen mednarodni činiteelj miru, njena politika je aktivna in teži za uveljavitvi miru in sodelovanju po vsem svetu, za zmanjšanjem mednarodne napetosti.

Z vidika teh načel je tudi docela razumljivo jugoslovansko stališče do nekaterih perečih vprašanj, ki ga je nazorno očrtal predsednik Tito v svojem govoru.

Jugoslavija kot poprej tudi zdaj nasprotuje politiki blokov, ustanavljanju vojaških formacij, ker taka politika ni prispevek k miru, ker je očitno, da mednarodnih vprašanj ni moč urediti s topoti in atomskimi bombami, temveč z enakopravnimi pogajanjimi in razgovori med državami. Zato je tovariš Tito tudi poudaril, da se Jugoslavija ne bo pridružila atlantskemu paketu.

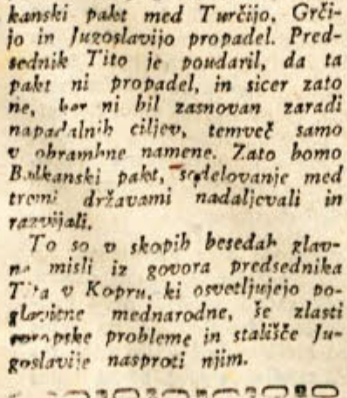
Hkrati pa je dal vsem jasno vedeti, da zdaj, ko so se odnosi s Sovjetsko zvezo in vzhodnoevropskimi državami začeli normalizirati, in sicer na njihovo pobudo, ni govora o tem, da bi zato morali poslabšati odnose z zahodnimi državami.

Sovjetski voditelji so s svojim ravnanjem, s spremembami v notranji in zunanji politiki priznali, da je bila Stalinova politika pritiska na našo državo napačna in škodljiva. To priznanje pomeni veliko zmago politike našega vodstva in ljudstva, ki se je leta 1948 postavilo po robu nesocialistični politiki vmešavanja v naše notranje zadeve.

Poudariti je treba tudi jugoslovansko stališče do konference 23 evropskih držav, ki jo je predlagala SZ in ki naj bi se začela 29. novembra. Predsednik Tito je rekel, da Jugoslavija sicer pozdravlja zamisel o taki konferenci, če zlasti, ker ne gre za konferenco štirih veselij, temveč za konferenco 23 držav, da pa je rok za sklicanje te konference veliko prekratk za temeljite priprave, kakršne bi bile potrebne. Zato je ta ideja obsojena na neuspeh. Jugoslavija se ne bo udeležila te konference, in sicer ne zato, ker so zahodne države odklonile udeležbo na njej, pač pa zato, ker bi bile ali bodo na njej samo države, ki pripadajo enemu bloku in bi bili zato sprejeti sklepi enostranski ter bi samo zaostriili sedanji mednarodni položaji.

Tov. Tito je tudi zavrnil mnenje tistih, ki pravijo, češ da je zdaj, ko je Jugoslavija normalizovala stike s vzhodom, Balkanski paket med Turčijo, Grčijo in Jugoslavijo propadel. Predsednik Tito je poudaril, da ta paket ni propadel, in sicer zato, ker ni bil zasnovan zaradi napačnih ciljev, temveč samo v obrambne namene. Zato bodo Balkanski paket, sodelovanje med tremi državami nadaljevali in razvijali.

To so v skopih besedah glavna misli iz govora predsednika Tita v Koprju, ki osvetljujejo poglavite mednarodne, če zlasti zunanje probleme in stališče Jugoslavije nasproti njim.

Krovofilna SOLEA
očalna pasta

OB DNEVU REPUBLIKE

Zelja po neodvisnosti in demokraciji upravljaju družbenih odnosov je verjetno prav tako stara, kot je stara borba proti izkoriščanju človeka po človeku in naroda po narodu. Človek, ki je družbeno bitje, je vedno stremel po taki družbeni ureditvi, ki bo jamčila enakopravnost vseh ljudi ne glede na poreklo, premoženje in poklic posameznika, ki živi v tej skupnosti. Obenem je hotel, da bi taki odnosi vladali tudi med narodi in med državami. Takim težnjam in željam današnjega človeka najbolje ustreza demokracija republika.

Tudi jugoslovanski narodi so vedno težili za tako državo ureditvijo. To veliko bolj, ker skoraj nikdar v zgodovini niso živeli v neodvisni nacionalni državi navzlic velikim žrtvam, ki so jih dajali za ta cilj. Kadarkoli je naš narod pod silo razmer prišel za orožje za borbo proti neštevilnim krivicam, vedno ga je skupno z drugimi težnjami

krinkala, da je ta točka njegovega programa slepilo za varanje ljudskih množic.

V trenutku, ko so bili naši narodi leta 1941 na mah prepuščeni na milost in nemilost fašističnim okupatorjem, potem ko so jih zapustili vsi politični in drugi »voditelji« razen Komunistične partije, so bili naši narodi ponovno prisiljeni prijeti za orožje, da si ohranijo golo življenje. Tudi v tem kritičnem trenutku, ko se je slo za biti ali ne biti, težnja naših narodov po neodvisnosti in demokraciji ureditvi, ni zamrla. Nasprotno. Ko je naš človek spet vzel orožje v roke, se je začel bitihkrati za dva cilja: proti okupatorju in za demokracijo ureditev države na temelju enakopravnosti. Dobro vedo, da ga v tej neenaki borbi vodi in podpira KPJ, ki mu je ostala zvesta tudi v tem najtežjem trenutku, je verjel v doseg obeh ciljev.

Po več kot dveh letih krvave borbe z nadmočnimi sovražnikom in domačimi izda-

so v jeseni 1943 potovale preko številnih zaprek požganih vasi in uničenih mest v starodavno bosensko mesto Jajce na drugo zasedanje AVNOJ, nosile s seboj enotno vročo željo vseh naših narodov: Ustvarite nam republiko!

Sklepi II. zasedanja AVNOJ, v Jajcu 29. novembra 1943 so bili torej le uresničitev davnih želja vseh naših narodov. Sklep, da bo bodoča državna ureditev demokracija republika, je bil globok zgodovinski akt nove državne tvorbe, ki je nastajala iz krvi in trpljenja vseh jugoslovanskih narodov, ki so že v samem začetku borbe, pa tudi nešteto krat poprej, izjavili, da hočejo živeti skupaj v taki državni ureditvi, ki bo jamčila neodvisnost vsakega naroda posebej in mu zagotavljala njegov nemoten nacionalni razvoj. Federativna demokracija ureditev države je bila za to najboljša jamstvo.

Sklepi II. zasedanja Avnoj v Jajcu so globoko odjeknili doma in v svetu. Jugoslovanski narodi so po teh sklepih še bolj enot. zgrabili za orožje, še bolj uspešno so tolkli okupatorja in domače izdajalce, kajti poleg svobode so imeli pred seboj tudi novo državno ureditev. Pod vrisom sklepov AVNOJ so ostrmeli vsi pobegli »voditelji« in politiki, ki so ves čas računali, da se bodo na koncu konca po enem ali drugem kanalu vrnili domov in sedli na vrat delovnim ljudem Jugoslavije, kot so delali včasih. Sklepi AVNOJ so jim odrezali pot za vtedno.

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstim leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tivova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

vodila tudi Zelja, da bi postal neodvisen in da bi si uredil svoje družbene odnose tako, kot njemu samemu najbolj odgovarja. V zgodovini naših narodov imamo veliko primerov obojestranih nastopov za ta cilj. Ob nastanku stare Jugoslavije so vsi jugoslovanski narodi že mislili, da je ta cilj dosežen, toda bili so prevarani. Pozneje je vsaka politična stranka, ki je imela v svojem programu republičko ureditev države, imela za seboj velike množice državljanov toliko časa, dokler se ni na delu raz-

jalci, potem ko se je vojna zmaga komaj zaznavno bliskala na strani protifašističnih sil, ni bilo niti prilike niti časa, da bi jugoslovanski narodi na volitvah manifestirali željo po republiki. To željo so manifestirali še prej nešteto krat in sedaj vsak dan, ko se borili za svetle cilje svobode in neodvisnosti. Zato so delegacije naših narodov, ki

Lovci — na Frati se spet vidimo

Kot zadnja leta, tako pravljiva tudi letos okrajna sodska zveza Novo mesto o sodelovanju družin tradicionalno lovsko slavje na zgodovinski Frati, ki bo 29. in 30. novembra. Spored letošnje prireditve je še razširjen in bo takle:

Na praznik 29. novembra ob 17 uri odkritje spominske plošče z imeni vseh padlih lovcev-partizanov, aktivistov ter talcev iz lovskih vrst v času NOB. Skupno bo na plošči 25 imen. Po odkritju plošče bo

zažig lovskega ognja, nato slavnostna seja v počastitev državnega praznika 29. novembra.

30. novembra zjutraj ob 5.30 budnica, ob 6 uri zajtrk, ob 6.15 zbor lovcev in pregled orožja, zrebanje stojišč in nato odhod na stojišča. Kmalu za tem se bo začela kot običajno vzorna brakada, ki bo trajala približno do 13. ure. Predviden je samo en pogon.

Prireditelji vabijo na letošnjo svečanost poleg lovcev tudi svojce v vojni padlih lovcev. Pridite v čim večjem številu, da se bomo ob dostojni proslavi našega največjega državnega praznika spominjali tudi tistih padlih lovskih tovarišev, ki so dali življenja zato, da mi lahko praznujemo v svobodni domovini.

Stari trg

Tudi v Starem Trgu smo začeli misliti na šolske odbore. Pred kratkim smo izvolili tak odbor, ki šteje 12 članov: iz vsake množične organizacije po trije. Na naši šoli so že tu-

METLIKA — starodavno b elokranjsko mesto, praznuje danes — 26. novembra — svoj prvi občinski praznik

Ribniški gospodarski problemi

V primeri s Kočevjem je Ribnica po osvoboditvi razmeroma malo napredovala. Kaj je bilo vzrok, vedo Ribničani sami najbolje, in tudi skušajo v zadnjem času zamujeno popraviti. Glede gospodarskega razvoja Ribnice je bilo v Ribnici nedavno posvetovanje, ki so se ga udeležili predstavniki podjetij, zadrug, občinskega ljudskega odbora, občinskega ZK Ribnica in okrajnega ljudskega odbora s predsednikom Pirnatom in ljudskim poslancem Maležičem.

Posvetovanje je bilo živahno. Predstavniki podjetij so povedali svoje težave pri delu, povedali pa tudi o svojih načrtih. Ribniško dolino močno zanima razvoj lesne predelovalne industrije. In prav v tem pogledu je bilo doslej veliko zamujenega. LIP Ribnica je najmočnejše podjetje lesne stroke v tem okraju. V zadnjem razdobju je prelošilo 75% svoje dejavnosti v galanterijsko — zaboje. V narčtu imajo veliko tovarno za galanterijske izdelke, ki bo kot računajo, veljala 66 milijonov. Nemara bi lahko pripomnili, da bi to podjetje, ki ima sredstva, zgradilo lahko

tovarno vezanih plošč ali kaj podobnega, galanterijske izdelke bi pa prepustili zadrugnemu sektorju, ki si ne more postaviti tovarn večjega obsega.

Za pospešitev domače obrti je bilo ustanovljeno zadržno podjetje. Podjetje ima tudi nalogo, da proizvodnjo domače obrti pravilno usmerja, da priskrbi surovine drobnim proizvajalcem ter da v mejah možnosti pomaga razvijati predelovalne obrate, tako pri nabavi potrebnih strojev in podobno.

Ce bi se temu podjetju, oziroma zadrugnemu sektorju dodelili večji zagarski obrat v Gorici vasi, ki ga ima sedaj v lasti ribniški LIP, bi bil dan prav močan temelj za nadaljnjo rast predelovalne industrije v zadrugnem sektorju. Omenjena žaga ima tudi delavnice, ki pa so zdaj kaj slabo izkoriščane, kakor tudi stroji v njih. Zadržni sektor bi uporabljal to žago predvsem za potrebe lastne finalne industrije zadrugnega sektorja. To željo zadrugnega podjetja podpirajo tudi odgovorni ljudje na glavni zadržni zvezi. Le LIP se močno upira, češ da bi mu bila s tem prizadeta velika škoda. Sodimo, da s tem pač utemeljuje svoje naziranje, da zadržni sektor ni zmožen toliko kot oni, ker pač nima ustreznih sposobnosti in tako dalje. Eno je jasno: za uspešno gospodarjenje v Ribnici je potrebna večja povezava med vsemi podjetji, saj si sicer bodoče komunne ne moremo niti zamisliti brez trdne povezave vseh podjetij, ki delujejo na istem področju in za iste cilje. Na posvetovanju pa seveda niso razpravljali le o tem spornem zagarskem objektu, temveč tudi o drugih zadevah. Lepi so načrti kmetijske zadruge v Ribnici, ki ima namen vložiti v svoj kovinski obrat, seveda postopoma, okrog 57 milijonov — za

nabavo strojev, ureditev delavnice in tako dalje.

Za racionalnejše izkoriščanje gozdov v teže dostopnih krajih na Travnici gori bo velikega pomena nova cesta, ki je že trasirana, graditi pa jo bodo pričeli prihodnje leto. Peljala bo skozi gozdne predele, v katerih bo omogočila spravilo kakih 18.000 kubikov lesa, kar je bilo doslej nemogoče.

Ribniška opekarna ima tudi vso možnost, da se razširi. Imajo hude težave zaradi zastarelih strojev, kar proizvodnjo močno podraži. Zato bodo morali nabaviti nove stroje, tako da bo omogočena kapaciteta 6 milijonov kovosv opeke letno.

Ostali predstavniki podjetij so prav tako povedali svoje težave in predlagali, kaj vse je potrebno ukreniti, da se proizvodnja poveča in izboljša.

Dobre nasvete za bodoče delo sta dala tovariša Pirnat in Maležič. V Ribnici manjka skupnega načrta, katerega bi morali poznati vsi, in po njem, za skupni cilj, tudi vsi delati. Zamujena so bila prva povojna leta, pa tudi v zadnjih letih, kar priznajmo, bi bilo lahko več storjenega. Krivdo, da je Ribniška gospodarska zveza ostala, nosijo predvsem Ribničani sami, delno pa tudi OLO Kočevje. Tovariš Maležič je poudaril, da bodo ribniška kovnjake, inženirje, tehnične kovnjakov, inženirje, tehnike in druge. Okrajni ljudski odbor Kočevje pa more postaviti problem gospodarske dejavnosti Kočevja in okoliških krajev na svoj dnevni red.

Posvetovanje so zaključili z ugotovitvijo, da je bilo ne samo potrebno, ampak da je tudi dalo koristne rezultate. V prihodnje jih bo treba še več, da si ljudje iz tega in onega področja gospodarske dejavnosti in dela izmenjajo svoje izkušnje in mnenja. —em

Pri vseh KZ v novomeškem okraju bodo kratki seminarji

Okrajna zadržna zveza bo čez zimo pripravila pri vseh kmetijskih zadrugah kratke dva in tri dni trajajoče seminarje za člane kmetijskih zadrug. Na teh seminarjih bodo kmetijski strokovnjaki predavali o živinoreji, sadjarstvu, vinogradništvu in ostalih panogah kmetijstva ter odgovarjali na razna vprašanja iz kmetijstva. Seminarji se bodo pričeli že 16. novembra in bodo trajali do prvih dni marca 1955. Prvi tri dnevni seminarji v Zagradcu od 16. do 18. novembra za KZ Zagradec in Ambrus. Točen razpored seminarjev v posameznih krajih

so dobile vse kmetijske zadruge, prav bi bilo, pa da bi se s tem seznanile tudi organizacije SZDL in skupno z ostalimi organizacijami skrbela za čim večjo udeležbo na seminarjih. Poleg teh seminarjev na sedežih posameznih kmetijskih zadrug bodo še centralni tečajji v Novem mestu, ki bodo trajali pet do deset dni. Ti tečajji bodo: sadjarsko-vinogradniški, živinorejski, poljedelski, za poslovanje KZ in za predsedniške KZ. Tudi Zveza zadržna bo priredila vrsto predavaj o svinjareji, koksarstvu, mlekarstvu in vrtnarstvu.

Z občinske konference SZDL v Vel. Laščah

V četrtek 11. novembra je bila v Velikih Laščah občinska konferenca Socialistične zveze, katere so se udeležili predsedniki in tajniki vseh okrajnih odborov SZDL iz območja občine, okrajni odbor SZDL Kočevje pa sta zastopala predsednik Jože Klarič in tajnik Andrej Pirnat. Najvažnejša točka dnevnega reda je bila vzgojno delo prebivalstva v kmetijskem času na področju kmetijstva, higijene, zdravstva, kulture, gospodarstva itd. Območje občine so razdelili na centre kjer bodo predavanja, ter določili območja tako, da bo zajeta vsaka vas. S tem bo omogočeno, da se bo lahko teh predavanj udeležil sleherni občan. Za posamezna področja predavanj so določili stro-

kovne predavatelje. Organizacijo predavanj bo vodil občinski odbor SZDL s pomočjo vseh okrajnih odborov. Druga točka je bila reševanje gospodarskih vprašanj. Najbolj živahna je bila debata glede asanacije vasi v občini. Pri tem delu ima že lepe uspehe vsaki odbor SZDL Sv. Gregor, ki je samoiniciativno organiziral na svojem območju gradnjo vodovoda. Dalje je bilo precej razprave o nameravani ukinitvi žage v Robu. Zastopniki iz Roba so utemeljevali, da bodo delavci ostali brez dela, če bo žaga prenehala. Prevladovalo je mnenje, da je treba ves les, ki ga odkupijo v okraju, dokončno izdelati v finalne izdelke, ker na ta način ostane ves dohodek v okraju. Umestno bi bilo tudi pri žagi v Robu ustanoviti še kakšen obrat za še bolj smotno izkoriščanje lesa, posebno lesnih odpadkov.

Vreme

za čas od 27. nov. do 5. dec. Do konca tega tedna nestalno s padavinami, sneg do nižin (okoli 25. nov.). Prve dni prihodnjega tedna suho, oziroma lepo vreme. Od srede prihodnjega tedna dalje zopet nestalno s pogostimi padavinami, pri čemer bo v drugi polovici tedna močnejša ohladitev s snegom do nižin. Konec prihodnjega tedna suho in hladno z mrazom ponoči.

Kovanci po 10 in 20 din

Uradni list FLRJ št. 47. pri naša med drugim tudi odklop o novem kovancem denarju po 10 in 20 dinarjev, v kateri je navedena tudi velikost, težina in oblika kovancev. Kovanc po 20 din bo imel premer 9,55 mm, težo pa 3,11 gramov, kovanc za deset din pa bo imel premer 27,1 mm, težo pa 2,30 gramov. Oba kovanca bosta iz aluminija, le en odstotek so lahko druge zlitine. Na kovancu za 20 din bo na eni strani moška glava z motivom iz industrije, na kovancu za 10 din pa ženska glava z motivom iz kmetijstva.

NAROČNIKOM, BRALCEM IN DOPISNIKOM
Čestita
k Dnevu republike
»DOLENJSKI LIST«

Ob prvem občinskem prazniku Metlike METLIKA skozi stoletja in danes

Tri tisočletja in več je že odkar je bilo ozemlje današnje Metlike naseljeno, in mnogo čez tisoč let je že to mesto ob Kolpi skrajni branik slovenskega rodu in slovenske besede. Varuh in branik je bil ta kraj, trd in uporen, čeprav v svoji prepukčenosti samemu sebi nič kolokokrat opustošen, požgan in razdejan. Krvav in ognjen je bil davek, ki ga je tu na meji Metlika dajala skozi stoletja, da so mogli nekje v varnem zaledju mirno sedeti tujci in zanj spletati svoj žgoči bič.

Tako je Metlika na eni strani odbijala divje vojskeke polmeseca, medtem ko so se na drugi strani v teku stoletij vrstili ogrski kralji, grofje Andeški, Vinkogorci, Spanhelmovci, češki kralj Otakar, goriški gospodje, modruški grofje in za njimi avstrijski vojvode in ce-

sarji. Dolga je bila veriga osmanskih vojščakov, najemniških tolp in lakomnih kramarjev, ki so tu imeli edini namen: ropati, ropati in spet ropati... Šestnajstkrat so Turki v stopenesetih letih napadli Metliko, jo opleniili in večkrat do tal požgali. Dvanajstkrat je v mestu morila kuga in nič koliko je bilo požarov, od katerih je bil tisti 1.1705 najhujši, saj je takrat pogorela vsa Metlika z gradom, komendo, cerkvijo, hišami in mestnimi stolpi ter se je zaradi silne vročine razrušilo tudi mestno obzidje.

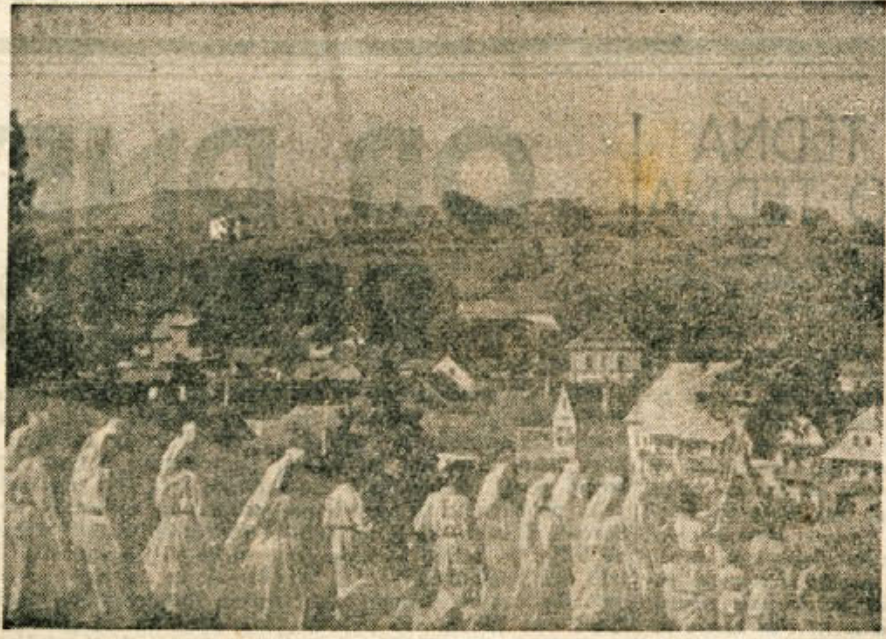
In bilo je resnično junštvo teh ljudi, da so po tako velikem krvnem in materialnem davku, ki so ga dajali skozi stoletja, še obstali in da ni bila že davno zbrisana sled njihovega mesta s slovenske zemlje.

ba NOV in POS, skozi katero je šlo do konca aprila 1945 na tisoče partizanskih borcev, povečini delavcev in kmetov. Ze prejšnjo jesen (28. septembra 1943) pa je bila v Boški pri Metliki iz belokranjskih bataljonov Vzhodnodolenjskega odreda ustanovljena 15. Belokranjska udarna brigada, ki je v sestavi XV. divizije bila hude in zmagovite boje z okupatorji in domačimi izdajalci.

Pri vsem tem razgibanem delu v osvobodjeni Metliki pa tudi sovražnik ni miroval. V vrsti večjih in manjših napadov je bil najhujši tisti od 10. do 16. julija 1944, ko so napadli Metliko in okoljico združeni Nemci, ustaši in donski kozaki-vaslovci. Podvajane sovražne tolpe so tiste dni ropale in požgale v Železnikih, Vidoštitih, Krmačin, Draštitih, na Boldražu in Svržakah, v Curlih, Radovčih, Rosalncah in Metliki. Požganih je bilo 270 objektov, od tega samo v Metliki 31 stanovanjskih hiš in 99 gospodarstev poslopj. Ustrelili so tudi 13 civilistov. Toda to barbarsko divjanstvo ni ostalo nekažnovano; v osemdnevnih bojih so imeli napadalci okoli tisoč mrtvih in ranjenih.

Metlika — junško mesto — ni klonila. Ostala je narodu zvesta. Zvesta v boju, zvesta v nesreči in veselju je v maju 1945 dočkala končni zlom sovražnika. 376 borcev na žrtev fašizma, ki jih je sedanja metliška občina žrtvovala za svobodo, je veljk, dragocen dar tega malega kraja svoji domovini.

Metlika — junško mesto — ni klonila. Ostala je narodu zvesta. Zvesta v boju, zvesta v nesreči in veselju je v maju 1945 dočkala končni zlom sovražnika. 376 borcev na žrtev fašizma, ki jih je sedanja metliška občina žrtvovala za svobodo, je veljk, dragocen dar tega malega kraja svoji domovini.

V Beli krajini, zlasti v Metliki, se je ohranilo veliko starih ljudskih običajev. Na sliki: metliški Zeleni Jurij

ČASI SO SE VEDNO NEMIRNI

Skrhala se je ost turškega polmeseca, toda pršla je nova nadloga: hajduki so vzemirjali mesto in okolico. Ni bil varen mešan brez bodala in samokresa na poti in ko je kmet delal v lozi ali na njivi, sta mu sekira in meč ležala pripravljena v razoru.

Toda tudi ta nadloga je minila, vendar nevarnosti še ni bilo konec. Ne več z orožjem, z drugo silo so hoteli pohlepni tujci ukloniti Metliko. Hoteli so jo upogniti, kajti tudi preko nje naj bi šel nemški most do Jadranskega morja.

Vendar mesto tudi sedaj ne klonilo. Kot vedno, je Metlika tudi to pot pokazala svojo pravo podobo. Kot protitež nemurjem in njihovega »Conver-

sationsvereinae so njeni domorodci leta 1865 ustanovili svojo čitalnico. V njej so bili včasih tudi mnogi Hrvati iz sosednje Zumberke, Vivodine in češkojske Hrvatske. Združeni narodnjakom je kmalu uspelo izriniti nemščino z njenimi postojank, saj je Janez Trdin v svojih »Spominih« zapisal laškavo priznanje, da je ob njegovem prihodu na Dolenjsko (1867) vladalo skoraj v vsej gospodi in v vseh mestih, razen belokranjske Metlike, najgrše nemščutastvos.

Tako je Metlika obstala dolga stoletja. Vedno junška. Junška v boju in besedi. Čeprav požgana, čeprav razdejana, je bila vendar vedno — nepremagljiva.

METLIKA SE DVIGA IZ RUŠEVIN

Po vojni je bilo treba čimprej popraviti podrtine in si urediti vsaj zasilna stanovanja. Obnovitvena zadruga, ki je bila osnovana takoj po vojni, je kmalu zacelila mnoge hude rane, čeprav obnova v vojni poškodovanih hiš in gospodarstev poslopj še danes ni končana. Obnovitveno delo je v zadnjih letih skoraj čisto zastalo, letos pa je bilo 50 posestnikom v Metliki in okoljskih vaseh dojeljeno za obnovo hiš 9.820.000 dinarjev. Z nadaljnjo denarno

jena šele lansko leto, vse ostale in med njimi tudi nižja gimnazija v Metliki pa čakajo na rešitev v prihodnjih letih.

Ze med vojno je oživela v današnji metliški občini zadržna misel, saj sta bili že leta 1944 ustanovljeni kmetijski zadrugi v Metliki in na Suhorju, po osvoboditvi pa so se jim pridružile še zadruga na Radovci, Božakovem, v Draštitih, Slamni vasi in na Lokvici. Nekaj teh zdrug se je kasneje sicer razšlo, ker niso imele za-

LETA NOVIH JUNAŠKIH BOJEV

Po vsem tem je razumljivo, da tudi leta 1941 ni mogla biti drugačna. Ko je bila domovna izdana in prodana, so se Metličani zgrnili okoli tistih, ki so jih po slavnih tradicijah delavskega razreda povedli v nov boj za osvoboditev vseh, ne samo narodnih, ampak tudi človeških krivic. Splošnemu slovenskemu uporu proti okupatorju se je navdušeno pridružil tudi Metlika, saj so že v juliju 1941 odšli njeni prvi borci v gozdove, 2. novembra istega leta pa so v tragediji na Zgornjih Lazah, kjer je bila izdana Belokranjska četa, prvi Metličani žrtvovali svoja življenja za svobodo domovine.

Odslej se je stopnjeval italijanski teror, domačini pa so se v večjem številu odhajali v partizane in akcije se ne nehno množile, dokler ni septembra 1943 ljudstvo samo prevzelo oblasti v roke.

V to prvo obdobje pa je padla tudi velika vojska akcija, ko so v noč od 26. na 27. november 1942 borci Cantarjeve brigade, Vzhodnodolenjskega odreda in XIII. hrvatske proletarske brigade napadli utrjeno belogardistično postojanko na Suhorju. Sola in

župnišče, kjer so se vgnezdili sovražniki, sta bila v boju uničena. Ujetih je bilo 99 belogardistov, ostali pa so padli ali zgoreli v ognju.

Pomen borbe na Suhorju je daleč presegal lokalni okvir, saj je bil s tem napadom zadan odločilni udarec belogardizmu v Beli krajini, kratki pa se je prvič jasno manifestiralo prijateljstvo jugoslovanskih narodov v borbi. Prav ta dva momenta sta napotila ljudski odbor mestne občine Metlika, da je 26. november sprejel in proglašil za svoj občinski praznik, katerega bodo vsi prebivalci prav te dni prav svečano proslavili.

Ko je Metlika poleg Crnomlja že med vojno postala svobodno partizansko mesto, je dan za dnem z odprtimi rokami sprejemala številne partizanske borca in ljudske voditelje. Bila je sedež okrajja in v njej so bile osnovane nove šole in tečajni, bila so predavanja, nastopi, zborovanja in mitingi, tiho in hrupno delo, nestrpnna priprava za življenje v popolni svobodi.

Tako je bila med drugimi v januarju 1944 v Metliki osnovana oficirska šola Glavnega šta-

V spomin na zbor vseh enot XIV. divizije, ki je bil januarja 1944, preden je odšla divizija na zgodovinski pohod preko Hrvatske na Štajersko, so 21. VII. 1954 na kraju zbora v Suhorju odkrili lep spomenik

V Metliki je bil 9. julija 1944 praznik slovenskih in hrvatskih brigad

podporo in posojilom pa je upati, da bodo v prihodnjih dveh, treh letih izginili zadnji sledovi vojnega razdejavanja.

Hkrati z obnovo hiš je bilo treba popraviti ceste, poti in mostove. Zgrajena sta bila lesena provizorija čez Lahinjo na Primostku in čez Kolpo pri Metliki in je bil tako vzorni promet s sosednjo Hrvatsko odprt že spomladi 1946. Prvi vlak po vojni pa je pripeljal v Metliko šele v februarju 1947, saj je bilo treba prej obnoviti vladniški pri Otovcu in ostale manjše mostove ter popraviti vso v vojni razdrto progo.

Metlika je v naslednjih letih dobila novo železniško postajo, ob cesti proti kolodvoru pa so pričele rasti prve stanovanjske hiše. V teh prvih povojnih letih je bilo treba obnoviti tudi šole, ki so se ponekod stiskale celo v privatnih hišah. Tako so bile prekrita in vsaj delno obnovljene šole na Suhorju, na Radovci, v Dragah in Draštitih. Sola na Suhorju je bila dogra-

dovljive gospodarske osnove, ostale pa so splošne kmetijske zadruga v Metliki, na Suhorju in na Radovci, ki s svojimi odseki (trgovinski, kmetijski, živinorejski, vinogradniško-sadlarski) nadaljujejo belokranjsko združništvo. — Za obnovo sadjarstva in vinarstva pa sta bili ustanovljeni drevnica in tratnica z matičnjakom na metliški Veselici in Vinomerju. — V zadržnem sklopu je bila že leta 1946 zgrajena žaga tudi na Suhorju, ki je hkrati z obnovljeno žago v Metliki delala predvsem za obnovo.

V tem času je republika zgradila v Rosalncah obsežne žitne silose, pod republiko upravo pa je prišel tudi metliški Mestni log, ki je bil dotlej v lasti Meščanske skupnosti. Nova uprava je takoj pričela z asanacijo zemlje. Očistila jo je drevja in grmičevja in na močvirnem svetu izkopala velike odvodne janke. Vsega je dolej zrigolanih 123 ha zenilje in zgrajena so že nekatera gospo-

darska in upravna poslopja. Dela na tem velikem posestvu, ki spada danes pod okraj, pa še niso zaključena.

Novi pereči problemi

Nujen problem v prvih povojnih letih je bila tudi elektrifikacija občine. Pred vojno je imela električno razsvetljavo samo Metlika, po vojni pa jo je najprej dobil suhorski sektor, čer so poleg Suhorja in Jugorja bile elektrificirane Bereča vas, Dragomilja vas, Lokvica in še nekateri drugi kraji. Potem je zasvetila elektrika na državnem kmetijskem posestvu v Vinomerju (tudi tu so po vojni precej gradili), na Svržakah, Boldražu in v Slamni vasi. Lani pa je bil elektrificiran ves vzhodni del občine, tako da so sedaj brez elektrike samo še v Malem Lešču, pa tudi tu bo petrolejka kmalu ugasnila.

Škice težak problem metliške občine je preskrba vasi z vodo. Metlika sicer ima svoj

vodovod še izpred vojne, toda ta voda mora biti zaradi varnosti pred okuženjem klorirana. Lansko leto so s pomočjo Higienškega zavoda v Ljubljani zgradili vodnjak v Dragomilji vasi, povsod drugod pa ljudje še vedno žive ob redkih presihajočih studenih in kapnjah. V kratkem pa se bo tudi tu vidno obrnilo na bolje, saj so že letos v pogorju in predgorju Gorjancev zajeli celo vrsto studencev, ki bodo vsem tostran Gorjancev vse do Kolpe dajali dobro pitno vodo. V Vrelo Rajakovci so speljali vodo štiri drugih potokov, nad Bonjanjo vasio in Keserji pa so zajeli vodo šestnajstih večjih in manjših izvirov, tako da bo verjetno že v prihodnjem letu z dobro pitno vodo preskrbljena vsa občina. Na novo vodno omrežje pa bo, razen v prav sušnih mesecih, priključena tudi Metlika. Vsa dela letošnjem letu bodo stala okrog 50 milijonov dinarjev.

priloge za tlakovanje oziroma asfaltiranje ceste skozi Metliko.

Toda to še ni vse. Metličani hočejo že drugo leto zgraditi kovinarsko delavnico z garažo in moderno urejen pekarski obrat. Bore se, da bi čimprej dobili moderno klavnico in predelovalnico mesa. Postaviti nameravajo Zdravstveni dom in zasadi prve lopate za novo metliško gimnazijo. V neposredni bližini mesta naj bi zrasel nov športni stadion. Na kopališču na Kolpi bodo zgradili večjo stavbo, v kateri bodo lahko preživeli svoj letni odih letoviščarji. V Metliki sami pa bo treba zgraditi ali pa že obstoječe stavbe adaptirati hotel s tujskimi sobami. Končno pa Metličani tudi ne smejo pozabiti na storo in novo pokopalnice.

In zunaj po vaseh? Dograjena bo šola na Radovci in opremljena bodo druge šole v občini. Dokončana bo cesta z Grabrova in Bušnjovo vs in v vasi bo po ceveh pritekla voda. Asanirana bodo gnojšča, nadaljevala se bo obnova v vojni požganih ali porušenihi domov in gospodarstev poslopj.

Vsekakor lahko ob svojem prvem občinskem prazniku metliška občina mirno gleda v prihodnost. Ljudska oblast njenih žrtev v zadnji vojni ni pozabila. Tu velja: zvestoba za zvestobit! Zato pa naj se prebivalci metliške občine prav v teh dneh, ko bodo postavili plošče svojim padlim junakom in odkrili spomenik belokranjskemu borcu, zavedo, da jim je la s krvjo njihovih sinov in hčera bilo dano zgraditi tako lepo, svobodno in bogato življenje. Naj bodo občani metliške občine tega življenja tudi vredni!

Jože Dular

Metlika dobi Industrijo

V zadnjih letih se je razmahnila gradbena dejavnost v Metliki sami. Obnovili so bivši Zdravstveni dom, kamor se je v priključne prostore vselila pošta, pod njo pa je bilo urejeno javno kopališče. Na grajskem vrtu so adaptirali bivšo telovadnico v kino dvorano in hkrati so po načrtih arh. Gizele Sukijetove prav estetsko uredili ves grajski vrt, na katerem bodo prav za letošnji prvi občinski praznik postavili spominske plošče padlim borcem in žrtvam fašizma ter odkrili bronast spomenik »Belokranjskega borca«, delo domačina akad. kiparja Julija Papiča. Dogotovljena je bila tudi stavba ob Fizkulturnem domu, kamor se je letos spomladi preselil metliški dijaški internat.

Letos poleti so na Komendskem hribu v Metliki pričeli kopati temelje za močeno vinsko klet, ki bo pri svoji polni kapaciteti lahko predelala letno tudi do milijon litrov belokranjskega vina. Skoraj istočasno pa so blizu železnice postaje pričeli graditi tovarno pletenin in zavese »Belokranjcos, katere prvi objekt bo verjetno v surovem stanju do novega leta že pod streho. Hkrati gradi »Belokranjcos za svoje uslužbence tudi prvo štirinadstropno hišo.

Tako bo Metlika že drugo leto prišla do svoje prve industrije, s katero bo mestu zagotovljen nadaljnji gospodarski razvoj. Razen gospodarskega

razvoja pa ima Metlika vse pogoje, da zaradi neposredne bližine tople Kolpe, naravnih in kulturnih znamenitosti postane tudi letoviško mesto. Ze leta 1947 je bilo na Kolpi obnovljeno kopališče, ki ga je lani prevzelo v svoje varstvo novo ustanovljeno Turistično-olepševalno društvo, ki se tudi sicer trudi za čim boljše zunanjo podobo Metlike. Zgodovinski obraz Bele krajine pa se bo tako tuju kot domačinu razodel v zanimivih in bogatih zbirkah Belokranjskega muzeja, ustanovljenega leta 1951, ki je našel svoj prostor v obnovljeni Martinovi cerkvi (arheološki oddelek) in v gradu (oddelek narodne osvoboditve, etnografska ter kulturno-zgodovinska zbirka). Za ljudskoprosvetni dvig v mestu skrbi KUD »Janez Margentiš«, za telesno vzgojo pa telovadno društvo »Partizani«.

Sveda s tem še ni zajeto vse gospodarsko, ljudskoprosvetno in sploh društveno delo v mestu, še manj pa po vaseh, kjer je zlasti nujno potrebna gradnja novih gasilskih domov, ki naj s svojo društveno dvorano in odrom postanejo pomembna žarišča splošno izobraževalnega in ljudskoprosvetnega dela na vasi. Vsa občina premora doslej samo dva gasilska domova, čeprav je v občini 12 gasilskih društev, ki so sicer z gasilsko opremo še kar zadovoljivo preskrbljena, saj imajo enajst motork in tri ročne brigaline.

POGLED V PRIHODNJA LETA

Metlika in z njo vsa občina gleda vedro v prihodnost. Dolgoletne obljube postajajo resničnost. V septembru prihodnjega leta naj bi v »Belokranjski« steklo prvih 96 tkalskih statev. Vinska klet bo v glavnem dovršena in preskrbljena z najmodernejšimi pripravami za predelavo grozdja. Dovršen bo jetno bodo izvršene tudi prve

regulacijski in urbanistični načrti: nadaljevali bodo s kanalizacijo, elektrifikacijo in razširitev vodovodnega omrežja. Zgrajena bo nova transportna cesta zunaj Metlike; omiljen in položneje speljan bo sedanji ostri ovinek Draškeke ceste pri modernizaciji pripravami za predelavo grozdja. Dovršen bo jetno bodo izvršene tudi prve

Električna luč je zasvetila v Gorenjih in Vrhnovih. Delo napreduje in kmalu bo večina vasi tukajšnje občine elektrificiranih. Ljudje se nove pridobitve zelo veselijo. V tem veselju pa večkrat pozabijo ugasniti nepotrebno goreče žarnice. Pozabljajo, da je treba v korist naši skupnosti štediti tudi z električnim tokom. Ko bodo pravilno poučeni, bo tudi to odpadlo.

Ob tej priliki bi priporočali merodajnim činiteljem, da bi bilo zelo umestno namestiti v Adlešičih vsaj dve, po drugih vaseh pa vsaj po eno javno luč.

Kakor drugod, bo tudi naa obkalska zdravstvena ekipa za prostovoljno oddajanje krvi. Nekateri ljudje se nekako boje tega, to pa največ zato, ker niso poučeni. Zato bo predhodno zdravniško predavanje vsem, posebno pa Marindolcem zelo koristilo.

Zadržni dom napreduje. Ko bodo položili betonsko ploščo, bodo začeli graditi prvo nadstropje. Pravijo, da bo letos pod streho. Skoda, da niso začeli graditi že prej, pa bi danes že služil svojemu namenu.

V Kunčih onkraj Kolpe so odprli novo zadržno trgovino, ki je z blagom dobro založena. Ker je v adlešički zadržni trgovini kupovalo tudi precej ljudi iz sosednje Hrvatske, se bo verjetno to poznalo tudi na manjšem prometu.

Novomeščani!

28. novembra 1944 bo na novomeškem pokopališču odkrit spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja. V grobu je pokopanih okrog 50 neznanih borcev in žrtev.

Mestni odbor Zveze borcev Novo mesto vabi Novomeščane in okolčane, da se polnoštevilno udeležijo svečanega odkritja.

**Ljudski odbor mestne občine
Mestni komite ZKZ
Mestni odbor SZDL
Mestni odbor ZB
Metlika**

**POZDRAVLJAJO OB OBČINSKEM PRAZNIKU
26. NOVEMBRA PREBIVALSTVO METLIKE**

**VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU PA OB DNEVU REPUBLIKE
ISKRENO ČESTITAJO!**

Belokranjsko ljudstvo je na vse načine pomagalo osvobodilni vojski. Belokranjcos so dan za dnem nosilo hrano borcem na postojanke

Mokronoški zadružni dom - ponos delovnih ljudi mirenske doline

Po skoraj šestih letih bo sedaj uresničena želja prebivalcev mokronoške in mirenske doline po primerni dvorani in društvenih prostorih. Dokončana je namreč gradnja zadružnega doma, ki se je pričela že leta 1948. Mokronoški in partizanski kraj in naravni center te doline, je že takoj po osvoboditvi pričel misliti na postavitve primerne doma, ker stari Sokolski dom ni več ustrezal novim potrebam.

Kmalu potem, ko so bili demobilizirani zadnji partizanski borci iz Mokronoga, je 1947 prišlo do skupnega sestanka množičnih organizacij, na katerem je bil sprejet sklep o gradnji zadružnega doma, ki naj bi postal politični, gospodarski in kulturni center mirenske, predvsem pa mokronoške doline. Izvoljen je bil gradbeni odbor, ki pa ni uspel spraviti priprav in gradnje doma v tiri. Zato je prišlo spomladi 1948 do ponovnega sestanka množičnih organizacij, na katerem je bil izvoljen nov gradbeni odbor. Pod vodstvom Deua Petra se je ta odbor z vso vneto lotil dela. Formirane so bile tri delovne brigade, ki so dobile imena po prvih slovenskih talcih, padlih v Radohovi vasi, ki so bili Mokronošani, in sicer brigada Franca Kodriča, Ivana Majcna in Francita Žlajpaha. Na določenem prostoru je bilo predvsem treba odstraniti ruševine porušenih zgradb. Akcija je brezplačno zbiranje gradbenega lesa je povoljno uspeša. Brigadirji-prostovoljci so zbrali še uporabljiv material porušenih zgradb, za nabavo manjkajočega gradbenega materiala in plačilo poklicnih zidarjev pa so bila za tako ogromno stavbo potrebna malenkostna denarna sredstva — komaj okoli 245.000 dinarjev. Razni gradbeni material so mokronoški vozniki spravili brezplačno na gradbišče. Kljub raznim zaprekam se je že meseca maja 1948 pričelo z izkopom in betoniranjem temeljev. 1. avgusta istega leta je bila položena prva zidna opeka. 28. novembra pa je bil dom v surovem stanju pod streho. Delo pri gradnji je bilo filmano. IOOF Slovenije pa je kot najboljšemu taktičnemu gradbišču podelil prehodno zastavico.

Prišlo je do nenadne izpremembe gradbenega odbora in posledje so se odbori po več mesecih nedelavnosti večkrat menjali. Vsakemu gradbenemu odboru je manjkalo denarja, materiala, delavcev, predvsem pa delavoljubnosti. Ničče ni bil to-

liko iznajdljiv, da bi preskrbel in denar in material in delavce.

Ker je bila trgovina KZ v namernih in slabih lokalih, se je odbor KZ odločil, da v priložnih prostorih sam uredi trgovski lokal in skladišča. 1. jan. 1953 se je trgovina KZ že vsečila v te nove lokale. KZ Mokronog je potem začela graditi ostale prostore v domu pod vodstvom Jožeta Jeriča. KZ je ta dela deloma sama financirala, deloma pa najela kredit. Ko so bila kreditirana sredstva izčrpana, je delo zopet obstalo. Na pobudo osnovne organizacije ZKS in občinskega odbora SZDL Mokronoga je bil zopet sklican sestanek predstavnikov množičnih organizacij, na katerem je bil izvoljen popolnoma nov gradbeni odbor. Marsikdo, na katerega so krajevni faktorji računali, pa je pod to ali ono pretežno odklanjal sodelovanje. Za dokončno dograditve so se pričeli bolj živo zanimati tudi krajevni oblastni in politični funkcionarji. Z vso avtoriteto se je za stvar zavzel še domači republiški poslanec Franc Kresc-Coban. Na pomoč so prisložitli še predsednik OLO in republiški poslanec Viktor Zupančič, predsednik gospodarskega sveta OLO Maks Vale, predsednik OZZ Tone Pirč, direktor Avbelj in drugi. Novi gradbeni odbor predvsem njegov predsednik Hinko Bulc, se je z vso vneto lotil dela. Treba je bilo deloma

izpremeniti načrt notranje porazdelitve prostorov. Ko se ni sicer izposajeno, vendar se bo treba čimprej odločiti za nakup lastnega kino-projektorja.

Novi zadružni dom bo na praznik republike 29. novembra s primerno slavnostjo in priveditvijo izročen javnosti za gospodarstvo v domu bo skrbelo Uprava zadružnega doma, ki jo sestavljajo po en zastopnik občinskega ljudskega odbora in kmetijske zadruge ter trije zastopniki množičnih organizacij. Tako bo v Mokronogu sedaj prav lahko zaživelo kulturno in prosvetno delo in upamo, da bodo Mokronošani sedaj v osvobodjeni domovini nadaljevali kulturne tradicije in uporabljali dom v okviru domačega KUD za široko prosvetno dejstvo. Novi dom ni samo v okras in ponos Mokronoga, temveč vsej njeni bližnji in daljni okolici, Mokronog sam kot središče mirenske okolice pa je s to stavbo ogromno pridobil na ugledu. Dom se lahko kosa z marsikaterim kulturnim domom v Sloveniji in prebivalstvo in vsi, ki so k doživljaju pripomogli, niso nanj zastojni ponosni.

TVD »Partizan« Mokronog pa je s sprostitvijo svojega telovadnega doma, ki bo služil odsej izključno telovadbi, lahko uspešno delovalo, ker ga pri delu ne bodo več motile ostale organizacije s svojimi prireditvami v dvoranah. S. P.

Poskusi z umetnimi gnojili v Beli krajini

Belokrajnski kmetje so se letos lahko prepričali o vplivu umetnih gnojil na višji pridelek. V okraju je bilo izvedenih 10 poskusov v sadovnjakih, 10 na travnikih in 2 na krompirju. Ta poskusna gnojenja so bila razkropljena po vsem okraju, zato si jih je večina kmetov lahko ogledala in se prepričala o koristi umetnih gnojil, zlasti v mešanica — kombinacijah.

Za poskuse so se uporabljala vsa, za rastline najvažnejša hranila: dušik, fosfor in kalij in to vsako zase pa tudi kombinirano v določenem razmerju med posameznimi gnojili. Najbolj so se obnesla mešana gnojila.

V sadovnjakih je bilo razen gnojenja z umetnimi gnojili v brazdo ali v kolobar pod

drevesno krošnjo opravljeno tudi zimsko in poletno skropljenje, prav tako so bili sadovnjaki redno čiščeni in redčeni. Ti vzorni sadni nasadi naj bi pokazali kmetom-sadjarjem, kako se pravilno neguje in gnoji sadno drevje, da poplača sadjarjev trud z obilnim pridelkom.

Uspeh dela in truda ni izostal. Letošnji poskusni sadni nasadi so dali prav lepe rezultate. Kjer je bil lanj nastavek cvetnih popkov močan, je bil že letos pridelek sadja prav obilen. Na primer sadovnjak Stanka Pluta iz Ceroveca pri Semiču. Plut je moral že v začetku julija podpreti vsa drevesa, rast je bila v vseh poskusnih sadovnjakih prav bujna, mladice so zrastle visoko, listi so bili temni in zdravi. Tudi kapar je drevju škodoval veliko manj, enako ostali škodljivci. Poletnemu skropivu so bila dodana še druga sredstva za uničenje mrčesa. Sadovnjaki, ki letos niso obrodili, so pa junija oblikovali cvetne popke za prihodnje leto. Tako se obeta lastnikom poskusnih sadovnjakov bogata letina. Z dosežanimi uspehi so prav vsi sadjarji zelo zadovoljni.

Dobro so uspeli tudi poskusi na travnikih, ki jih je bilo prav tako deset. Štirje so bili fosforni — pognojeni z mešanico raznih fosfornih gnojil (superfosfat, kostna moka, fosforit, thomasova žlindra), za ostalih šest poskusov pa je bila uporabljena mešanica dušika, fosforja in kalija.

Zanimivo je bilo pri teh po-

skusih to, da so posamezna gnojila dala na gnojenih parcelah enako količino sena, kot na negojenih. Torej je treba uporabljati gnojila za pravilni mešanici za posamezne kulture in upoštevati njihove zahteve, če hočemo dvigniti pridelek!

Na splošno pa so bili pridelki precej višji kot običajno. V Dragatušu je bil pridelek sena na dveh parcelah, pognojnih z mešanico (dušik, fosfor, kalij) 100% višji — 104 kilogramov sena v primeri z negojenimi, ki sta dali le 54 kilogramov. Tudi lastnik je poizkusil, da sta ga ti dve pognojni parceli pri košnji močno spotili, čeprav je odlične kose.

Na poskusnih travnikih se je zelo spremenil tudi sestav trav. Prav močno so pognale detelje, zlasti tam, kjer je bilo pognojeno s superfosfatom. Pa tudi ostale žlahtne trave so močno pognale ter udušile razne divje korenine, vdvorce itd.

Na teh praktičnih primerih so okoliški kmetje spoznali, da je vredno gnojiti z umetnimi gnojili tudi travnike in jim tako ohraniti življensko silo. Zemlja, nasičena z vsemi hranilnimi snovmi bo bogato obrestovala vanjo vloženo glavno — hrano v obliki gnojil.

Ogledajo si še demonstracijske poskuse na krompirju. Tudi tukaj so uspehi gnojenja z umetnimi gnojili zavidljivi. Marsikdo se je bil ustavil ob njivi, ki leži ob cesti Semič-Metlika in radovedno opazoval tablice, na katerih je bilo označeno, kakšna gnojila so bila uporabljena, za temi tablicami pa visok, zdrav, bujno rastoč krompir sorte Böhmov srednje rani. Mladi gospodar je z veseljem ustregel radovednežem in jim pojasnil kako in kaj, zlasti sedaj v jeseni, ko je na 30 kvadratnih metrov površine pridelal na negojenem prostoru 62 kg krompirja, na gnojenem v enem obroku 135 kilogramov in v gnojenem prostoru v dveh obrokih 152 kg zdravega krompirja. Pa tudi drugi poskus je bil zelo zadovoljiv: na 7 x 7 m veliki parceli je zrastle na negojeni zemlji 95 kg, na gnojeni v enem obroku pa 190 kg zdravega krompirja.

Uporabljena so bila mešana gnojila (dušik, fosfor, kalij) v kombinaciji, ki se je stopnjevala. Dušika je bilo n. pr. porabljeno na eni parceli 1 kilogram, na drugi 2 kg in na tretji 3 kg, dočim so bile količine superfosfata in kalijeve soli nespremenjene (5 kg).

Vse demonstracijske poskuse je po okrajni zadružni zvezi organizirala Agronomska fakulteta, finančno pa sta jih podprla OLO in OZZ. Lastniki poskusnih zemljišč in ostali kmetje tudi želijo, da bi se podobni demonstracijski poskusi izvajali tudi v prihodnje. Kmetje si želijo pridobiti izkušnje z lastnim opazovanjem poskusa v rastni dobi in potrdilo, da je pravilna uporaba umetnih gnojil v raznih kombinacijah poleg hlevskega gnoja zares koristna in uspešna.

S. T.

Pogled na zadružni dom v Mokronogu. Slikano julija letos ob občinskem prazniku Mokronoga

Gozd-bogastvo Kočevske

Prostrane površine zelenih gozdov so za Kočevsko isto, kakor so v drugih predelih republike rudniki, mogočne tovarne itd. Gozdovi so ena od najmočnejših postavk gospodarstva na Kočevskem. Gozd, to zeleno zlato, tudi na Kočevskem vedno bolj cenijo, ga negujejo in z njim pametno gospodarijo. Pa si ogledajmo nekaj števil. Skupna površina gozdov na Kočevskem, številni tudi pašnike in kose, katerih je 15.000 ha, znaša 67.000 ha. V lasti privatnega sektorja je 23.000 ha gozdnih površin, s katerim gospodarja 5484 posestnikov na 28.091 gozdnih parcelah. To nam pove o veliki razdrobljenosti gozdov.

V državnem sektorju je skupno 29.000 ha. Tu so strnjene gozdne parcele ter se raztezajo po pobočjih Roga, Travnogore, Male gore in drugje. Zanimivo so številke o zalozah lesa. Po zadnjih cenitvah znašajo zaloge v privatnem sektorju 3.115.000 kubikov, v državnem pa 3.320.000 kubikov. V državnih kakor privatnih gozdovih sta najmočnejše zastopani jelka in smreka s približno 3.500.000 kubičnimi metri, sledi bukev z 2.570.000 m³, nato pa hrast z ostalimi listavci in bor.

Pa poglejmo še kako je z letnim prirastkom v gozdovih. Po ugotovitvah gozdnih strokovnjakov znaša le-ta: v privatnem sektorju 81-95 m³, v državnem pa 62.000 m³. Dvajsetletni perspektivni

plan v gozdarstvu računa, da se bo prirastek znatno dvignil, to pa zaradi čimvečje nege in skrbi za gozdove. Tudi pogozdovanje napreduje v okviru tega načrta.

Velikega pomena so gozdne drevesnice. Najpomembnejša je centralna drevesnica, ki je pod upravo Kmetijskega gozdnega posestva v Kočevju. Drevesnica meri 2 ha površine in v glavnem zadošča potrebam. Poleg te je še 10 manjših drevesnic, s katerimi upravljajo terenski logarji. Valiko skrb posevajo čiščenju gozdov. Po podatkih, ki so nam na razpolago za lansko leto, je bilo počiščenega 320 ha gozda.

Ker v gozdovih izvajajo v glavnem prebiralno sečnjo, so podsadili na 65 ha 210.000 različnih sadik. Posejanih pa je bilo 120 kg različnih semen gozdnega drevja. Prihodnje leto bodo predvidoma zredčili in očistili 120 ha gozda. V zadnjem obdobju je bilo popravljenih skupno 146 km gozdnih poti.

Na delu je posebna komisija za razmejitev gozdov in pašnikov, v kateri so gozdarski in kmetijski strokovnjaki. Komisija čaka najtežje delo na območju občin Draga in Loški potok. Tu je posebno problematična razmejitev 150 hektarjev površin, ki na sedaj prazpravaj niti po gozd niti niso pašniki ali kose. Kakšne naloge čakajo naše gozdarje, posebno gozdarje odseke pri KZ? Da bo čiščenje v gozdovih, zlasti v pri-

vatnem sektorju, kjer je največja potreba, uspešno v okviru 20-letnega načrta, bo treba s pomočjo gozdarjskih odsekov pri KZ organizirati strokovna predavanja in praktični pouk. Ta pouk naj bi vodili logarji in gozdarjski strokovnjaki. Na parcelah, kjer imajo kmetje stelnike, bo treba uvesti kolobarjenje. Tudi to nalogo bodo morali opraviti gozdarjski odseki pri KZ s pomočjo terenskih logarjev. Kmetje bo treba navajati na to, da bodo za kurjavo uporabljali slabše vrste lesa in ne tehničnega, kar se je doslej še marsikje dogajalo. Predvsem pa bo skrb gozdarjskih odsekov za vzgojo kmečke mladine, da bo znala ravnati z lesom in ceniti lesno bogastvo.

Z ozirom na to, da imamo veliko zaledje gozdov, bo fond za obnovu gozdov in pogozdovanje pril vse potrebne investicije pri čiščenju, pogozdovanju, popravljanju potov itd. Izvzete so drevesnice, katere v glavnem vzdržuje Kmetijsko gozdarstvo posestvo Kočevje.

Za gozdni proizvod štejejo tudi eterična olja. S katerimi dosega lepe uspehe tovarnici v Sodražici in Loškem potoku. Veliko bogastvo gozdov so tudi zdravilna zelišča, ki so jih kočevski gozdovi ponudili. Ob smotnem gospodarstvu nudijo kočevski gozdovi zadostne količine lesa za lesno predelovalno industrijo, ki počasi, a vztrajno napreduje.

O. K.

KULTURNI RAZGLEDNIK

O poklicnem gledališču na Dolenjskem

(Nadaljevanje)

Poslej, ko gre za ansambel in denarno plat gledališča, pa si bova s tovaršem L. B. precej navzkriž, dasi to ne bo motilo najne skupne sodbe, da je tako gledališče potrebno. — Število umetniškega osebja je L. B. postavil previsoko, tehnične pa prenzko. Jaz bi računal na deset igralcev (moral) bi še vedno računati na amatere) z režiserjem vred, medtem ko bi bil upravnik in dramaturg ena in ista oseba — torej 11 članov umetniškega osebja in šest tehničnih uslužbencev: 2 prestavljata kulis (najbolje mizarji), električar, masker, vlasuljar, reviziter in sufler. Torej ansambel, ki bi štel 17 ljudi.

Vprašanje potovalnega gledališča je še prevozljudi in kulis, oz. revizitov. Od poklicnih igralcev se zahteva marsikaj več kakor od amaterskih. Ker bi igralci veliko potovali, bi morali imeti udobno vožnjo. Pa ne gre samo za udobnost, ampak za hiter in točen prevoz na gostovanje in nazaj, kjer igralci domujejo. Gledališče bi torej moralo imeti svoj avto-bus, za kulis in revizite pa kamion. Pa recimo, da bi si gledališče ti dve vozili lahko izposajalo, toda računati moramo (po sedanjih cen) 150 do 180 dinarjev od kilometra!

Ogledajo si okvirni račun. Dohodki: od 128 predstav s povprečno 12.000 din čistega dobička od ene predstave — 1.536.000. Izdatki: plača 17 uslužbencem letno s socialnim zavarovanjem 4.732.800 dinarjev. Dnevnice za gostovanje, za 104 dni v letu 1.326.000 din. Nagrade raznim amaterskim igralcem in statistom 25.000 din. Skupno torej za osebne izdatke 6.308.800 dinarjev. Izdatki prevoza: za avto-bus in kamion okrog 537 tisoč din (če bi se gostovalo po vseh naštetih krajih). Izdatki za sceno okrog 400.000 din. Za kostume, šminke, lesulje itd. 250.000 din (izdatki so računani, če bi v eni sezoni igrali samo eno predstavo z zgodovinskim kostum). Taftitene (15% od 1.536.000 din) 230.000 din. Reklama, Gledališki list, vstopnice 200.000 din. Administrativni stroški 100.000 din. Drugi stroški (knjižje, prepisovanje vlog, fotografija itd.) 300.000 din. Kurjava, razvetljava, pošta, telefon, zavarovalnina itd. 350.000 dinarjev. Skupno torej operativni in funkcionalni izdatki 2.428.000 din.

Rekapitulacija: osebni izdatki 6.308.800 din operativni in funkcionalni izdatki 2.428.000 din vseh predstav 1.536.000 din deficita 7.200.000 din

Ta zensek je treba razdeliti med vse štiri okraje, toda ne na principu uravnalovke, temveč po številu predstav. Po tem načrtu bi imel Cromelji 20 predstav in nanj bi odpadlo 1.125.000, okraj Kočevje 24 predstav in bi moral dobiti 1.350.000, okraj Krško 28 predstav in 1.575.000, dočim bi imel okraj Novo mesto 54 predstav in nanj bi odpadlo 3.150.000 dinarjev. Z drugimi besedami povedano: vsaka pred-

stava, pa čeprav bi obiskovalci plačali vstopnino, bi okraj vedno imel 56.250 din.

Pri tej številki pa se moramo vprašati naslednje: ali je pravilneje, da imamo eno predstavo, ali je boljše, da iz dotacije, ki bi jo dal okraj za eno samo predstavo, kupi vsakemu učencu na šoli knjige, zvezke, svinčnike, peresa, risalnike in radirke. Ali je boljše dati za predstavo, katero bi videlo 300 do 400 ljudi, 56.250 din, ali da se kupi knjižnica 115 knjig, katere bi bralo najmanj 1150 ljudi. Ali je boljše imeti predstavo ali imeti izobraževalni tečaj, kmetijsko nadaljevalni tečaj ali gospodinj-ski tečaj, ki stane približno prav toliko, iz katerega bi v enem letu izšlo 50 do 60 ljudi, ki bodo umno gospodarili na naših bornih kmetijah in s tem ustvarjali večje hektarske donose in s tem višali narodni dohodek, ki bo kasneje lahko laže razpoložljiv za dvig prosvete in kulture. Na kmetijski šoli na Grmu ali na Gospodinski šoli na Mali Loki stane za enega

učenca letni prispevek 30.000 dinarjev, torej bi za ta denar lahko šolali dva učenca, ki bosta postala dobra kmečka gospodarja. Vse to prepuščam v premišljanje našim gospodarstvenikom, ki so že sedaj dajali razpoložljiva sredstva za dvig prosvete in kulture, pa čeprav nam prosvetnim delavcem pravijo, da smo velkanska pasiva v narodnem gospodarstvu in da se investicije, ki jih vlagajo v to panogo našega življenja, rentirajo šele čez desetletja.

Za konec bi dodal samo še tole. Naj živi visoka kultura, naj živi gledališče! Toda še preje postavimo močne in neporušljive, najosnovnejše temelje prosvete, kajti lahko se nam zgodi, da bomo težko pripelzali na najvišje vrhove, če ne bo podlaga dovolj široka in krepka.

Vedno bom najzvestejši sluga dramski umetnosti, vedno sem jo pripravil zagovarjati, pripravil pa sem tudi vedno in povsod zagovarjati ta svoj članek.

Jože Zamljen

Ljudsko tehniko tudi v kmetijstvo

Delovanje ljudske tehnike je bilo dovečak omejeno le na industrijo in vse premalo množično. Tako je bilo uvodoma poudarjeno na izredni okrajni konferenci Ljudske tehnike v Novem mestu.

Tehnika postaja iz dneva v dan važnejši del našega življenja. To ni več stvar posameznika, to je stvar celotne družbe, zlasti pri nas, kjer naglo razvijamo industrijo in vlagamo ogromne napore zato, da bi v tem pogledu dohiteli najnaprednejše države na svetu. Pri tem moramo premagovati veliko večje ovire, kot so jih na polju v osvajanju tehnike umele druge industrijske razvite države, ki so razvijale svojo industrijo skozi več desetletij. Hitrejšemu razvoju tehnične prosvete pri nas pa je velika ovira splošna zaostalost, posebno na Dolenjskem.

Kako je urejen hlev, kakšna je čistota, kako se pripravljajo konservirana krma in pod. Električna si naglo utira pot celo v najoddaljenejši vasi. Vsak dan poganja tudi več kmetijskih strojev. Električna je velika pridobitev novega časa in lahko olajša delo tudi kmetu. Toda električna je tudi nevarna in je zato pravilno ravnanje z njo velikega pomena. Kadar gradimo domačijo ni vseeno, kako je postavljena. Pri nas so razne komunalne gradnje v velikem razmahu. Pomoč ljudske tehnike je tu potrebna, kot je potrebna pri urejanju vaških potov, drevo-rodov in nasadov ter vse vrste igršč. Tehnika prinaša vsak dan kaj novega, zato jo je treba nenehno nasledovati, se ji bližati in jo osvajati.

Solski vrtni, ki so na žalost pri nas velikokrat zaplate zapuščene zemlje, bi morali postati važno torišče dela ljudske tehnike, na katerem bi ta vcepjala učencem vseh šol znanje in s tem tudi lučbeno delo v kmetijstvu, vrtnarstvu, sadjarstvu in vinogradništvu. Prav tako bi morala LT preneči svojo dejavnost v vse šole s poukom ročnih del za učiteljsstvo.

Po zaslugi prizadevnih članov Ljudske tehnike je začela pridirati v novomeškem okraju tudi na vas. Najboljši uspeh so dosegli v Sentrupertu, kjer se je v krožek LT vključilo že okoli 30 mladincev in mladnic. Uspeh krožka je pokazal, kako obsežno polje dela ima ljudska tehnika v kmetijstvu. Na tej konferenci so osvojili pet glavnih dejavnosti Ljudske tehnike v bodoče: tehnika v kmetijstvu, elektrifikacija, komunalna in gradbena dejavnost, spoznavanje tehnike na sploh in panoge ljudske tehnike.

Želja po tehnični izobrazbi je zlasti pri mladini velika. Potrebno je samo poskrbeti, da ta želja ne ostane le želja. Dejavnost ljudske tehnike je treba prilagoditi hotenju in zanimanju ljudi ter potrebam njihovega napredka. Vsako društvo ljudske tehnike mora početi v svojem kraju razdišče tehnične napredka, pobudnik uvajanja tehničnih novosti in mesta, kjer bo vsak našel odgovor in nasvet o smotnem izkoriščanju modernih tehničnih sredstev. V tem smislu je izzvenela celotna okrajna konferenca Ljudske tehnike v Novem mestu.

V črnomeljskem okraju bodo prostovoljni krvodajalci oddali kri

Konec novembra bodo prišle v Belo krajino posebne ekipe Transfuzijske postaje v Ljubljani, ki bodo v posameznih centrih odvzemale kri prostovoljnih krvodajalcev.

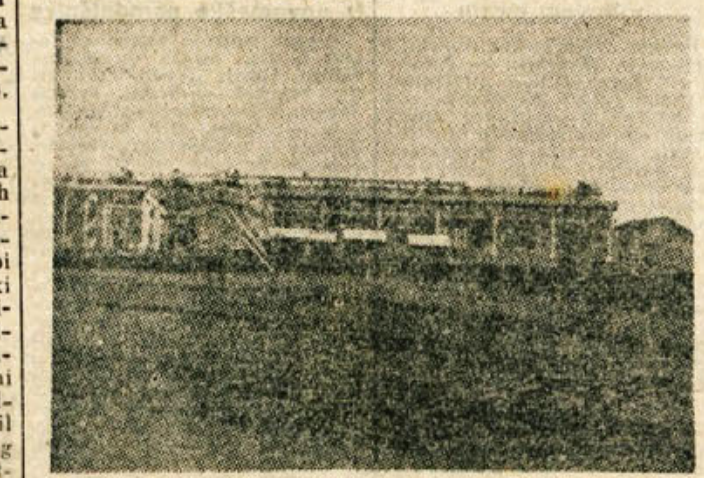
Ker so ljudje z vrednostjo krvi večinoma že seznanjeni in ker je za marsikdo dobil transfuzijo v bolnišnici, je predvsem na vaseh odziv prebivalstva prav dober. Tako se je že prvi dan te akcije prijavilo na Vinični 80 krvodajalcev, katere so že popisali in jim pojasnili, kako opravijo odjem krvi. Vsi, ki bodo dali kri, bodo dobili izdatno malico.

Okrajni odbor Rdečega križa v Cromlju je z razumevanjem ustregel želji Transfuzijske postaje in začel široko akcijo za krvodajalstvo v vsem okraju. Pri okrajnem odboru RK je bil postavljen poseben štab za to akcijo. Tudi vsi občinski odbori RK so bili seznanjeni z nalogami te akcije ter hkrati dočeni, da pridobijo čimveč ljudi za odjem krvi.

Zdravstveni delavci tolačitno s pomočjo posebnih zdravstvenih predavanj namen krvodajalstva ter morebitne pomisleke posameznikom spriti odpravljajo. Tako predavanja bodo tudi po delovnih kolektivih.

Ne pozabi na pravilo FOX za čevlje je zdrvilol

Na bregu Doblčanec v Cromlju raste novi objekt Zelenozilivne, ki ga gradi Plonir iz Novega mesta

Študentje pozori!

Knjuba doljenjskih visokošolcev ima 29. nov. 1954 ob 9. uri dopoldne občni zbor v sejni dvorani OLO Novo mesto Udeležba obvezna!

IZ NAŠIH KRAJEV

Sentjernejski učitelji so zborovali

Pododbor učiteljskega društva, ki ima svoj sedež v Sentjerneju, je nedavno dal svoj letni obračun. Zbora se je udeležilo nad 30 učiteljev. Tehten in obširen politični pregled je imela pred. uč. Anica Cvetič. Upravitelj šol pa so govorili o pripravah za ustanovitev šolskih odborov, kjer jih še nimajo. Po poročilu agilne predsednice Tončke Skerle je poročala delovna tajnica Marija Novak. Iz njenega zanimivega referata posnemamo:

Podbor je imel štiri sektorске sestanke s strokovnimi in drugimi aktualnimi referati. Skupinskih sestankov, ki so članne seznanili s političnim polo-

žajem doma in po svetu, je bilo 80. Hkrati so na teh sestankih člani proučevali govore naših voditeljev ter razno vzgojno in politično problematiko. Člani pododborja so izpeljali več anket na pr. o stanju naših šol, o mladiškem tisku, kaj učenec zanima, ocenili pa so tudi članke. Sentjernejska skupina je organizirala tudi anketo o otrocih padlih borcev NOB in jim v raznih kroških pomagala pri učenju. Učiteljsko je videlo mnogo problemov, ki jih samo ni moglo rešiti, zato je imelo veliko roditeljskih sestankov. Sentjernejska skupina je imela še 33 vaških roditeljskih sestankov. Učiteljsvo v Beli cerkvi

in Orehoviču je obiskalo nekatero starše tudi na domu. Starše so pritegnila zlasti kvalitetna predavanja o vzgoji in higieni.

Tajnica je poročala tudi o delu v šoli. Po en oddelek je podelovalo 42 učiteljev, po 2 oddeleka pa 12 in so pri tem opravili nad 1000 ur. Člani na šolah z dvema oddelki so poučevali v treh dnevni turnusih. Povprečno pride na učenca v višje organiziranih šolah 38 učencev, v nižje organiziranih pa 45. Poleg svojega rednega pomembne sklepe.

uška so člani poučevali še na gimnazijah, v vajejski šoli, v zimski gosp. šoli in v tečajih RK za zdravstveno izobrazbo ženske mladine.

V okviru pionirske organizacije je 47 krožkov.

Podatki o izvenšolskem delu pričajo, da je bilo delo naših članov vsestransko in močno razgibano, pa tudi uspešno. Po poročilu blaginjske Branke Mrakove so člani sestavili skupni načrt dela in sprejeli pomembne sklepe.

Sentjernej

V Sentjerneju so imeli zelo lepo in koristno predavanje, ki je privabilo veliko poslušalcev. Obiskal nas je ing. Linzner iz Novega mesta ter nam tehtno in lepo po domače govoril o pomenu ljudske tehnike za napredek našega kmetijstva. Da je predavanje našlo plodna tla, priča sklep, ki so ga po pred-

vanju sprejeli gospodarji-kmetovalci, stari in mladi, da se v Sentjerneju ustanovi krožek mladih kmetovalcev, ki bo s pomočjo ljudske oblasti in s svojimi prizadevanjem položil temelje sodobnega, naprednega gospodarjenja na šentjernejskem področju.

Stara cerkev pri Kočevju

Rednega občnega zbora društva Svobode Stara cerkev se je udeležilo lepo število članov in prijateljev društva. Med gosti je bil navzoč tudi tajnik republiške zveze Svobode Slovenije Roman Albrecht. Občni zbor je bil sklican predvsem zaradi nameravane gradnje novega doma društva

Svobode v Stari cerkvi. Na zboru je bila prikazana nujnost gradnje novega doma. Kulturna dejavnost društva je omesti je bil navedel tudi tajnik republiške zveze Svobode Slovenije Roman Albrecht. Občni zbor je bil sklican predvsem zaradi nameravane gradnje novega doma društva

V Mirni peči bo letos zimska kmetijska šola

V Mirni peči so letos ustanovili Zimsko kmetijsko gospod. šolo, ki je začela 9. novembra letos s poukom. Solo obiskuje 15 moških in 8 žensk, po opravljenih jesenskih delih pa se bo število povečalo na 53 obiskovalcev. Pokvalititi je treba zanimanje moške mladine, saj se je prijavilo k rednemu obiskovanju 20 fantov. Solo vodi Adalbert Božič. Poleg domačih prosvetnih delavcev bodo kmetijsko snov predavali še: tov. Kocuvan, veterinar, Pučko in ing. Hreček iz Novega mesta. Poleg splošnih predmetov obsega učni načrt vse vrste kmetijskega predavanja, za dekleta pa še posebej šivanje in ročno delo, ki ga bo poučevala šivilja Marija Dragan, Frančiška Rapuš in gospodinjstvo. Pouk bo štirikrat tedensko celodnevno. O zdravstvu bo predavala Milena Bučarjeva kakor tudi ostali zdravstveni delavci v okviru Ljudske univerze.

Trški gori in Birčni vasi. Z denarno pomočjo okrajnega odbora LP pa bi radi učenci videli še pleterski sadjarski vrt in živinorejski zavod v Novih dvorih pri Zapršiču. Da bodo predavanja uspešnejša in učinkovitejša, so predavatelji preskrbeli razna učila iz grnske šole, v načrtu, pa so praktični ogledi ureditve hlevov v mirnopedski okolici. A. Z.

Vzgojna svetovalnica v Novem mestu

B. M. iz L. Vprašujete, kaj naj naredite, ker oče strahuje, da je 6-letnega otroka, je prestran, vi sami si ne morete pomagati.

Pravelika strogost staršev povzroča pri otrocih posebno vrsto strahu. Duševni higieni, ki pravijo, da je ta strah najhujši, namreč strah pred samim seboj. Vaš otrok, ki ga oče stalno strahuje, se bo na zadnje bal vseh tistih stvari, ki o njem samo misli, da bi jih utegnil narediti. Otrok se torej boji že tega, kar misli. Kot razberemo iz pisma, ste otroku že vsa leta dopuščali vse, zdaj pa naj bi se »pripravljala na resno delo, ker bo drugo leto vstopil v šolo. Pustite otroka, da uživa svoja otroška leta! Ne grente mu najlepših let, za resno delo je šolska doba! Popolnoma napačno je, če je vaš mož tako strog, ko pa ste mu prej dovolili vse. Otrok bo morda res postal navidezno dober in bo ubogal, morda bo celo preveč vreden. Misli bi ste, da ste ga vzgojili. Motite se. Tak otrok postane zamerjen. Vaš mož je kriv, ker bo z ustrahovanjem dosegel prav obratno. Iz strahu pred posledicami, je otrok poslušen, vreden, ubogljiv. Uspeh take »vzgoje« bo, da bo otrok izgubil vsako voljo do samoodločanja, kar je zelo važno v poznejšem življenju. Družinska vzgoja ne more in ne sme temeljiti na strahovanju, ker vam otrok tudi ne bo zaupal. Če pa vam otrok ne zaupa, je konec vsakega vzgojnega vplivanja. Takrat začne dvojni život. Otrok ni dejansko tak, kakršnega se kaže, ampak se kaže takega, kakršnega si mi želimo. Zanedati se morate, da

POJASNILO

V prejšnjem številki Dol. lista je pri naslovu članka »Resna beseda Suhokranjčanom med tiskanjem lista izpadla beseda NEKATERIM in bi se naslov moral glasil »Resna beseda nekaterim Suhokranjčanom«. Članek ni bil misljen kot kritika vseh prebivalcev Suhe krajine, kot spet zlonamerno nekateri tolmačijo in povzročajo razburjenje, pač pa je bila to samo kritika in objektivni prikaz nekaterih napak, ki se po krivdi slabega dela političnih organizacij še vedno dogajajo v nekaterih vaseh Suhe krajine. Zlasti se tako stvari dogajajo v vaseh hlinjske občine. Članek je poziv vsem naprednim ljudem v Suhi krajini in političnim organizacijam za odločnejšo borbo proti tem nepravilnostim, nastal pa je na osnovi več razprav na občinskih in političnih forumih o teh problemih. Nerazumljivo nam je, zakaj se zaradi navedb v članku razburjajo tisti, ki s takimi napakami nimajo nič spuneja in se zato njih ne tiče. Če na primer sodišče obsodi kriminalca, ni potrebno da se zaradi tega razburjajo pošteni državljani.

Sodražica

Na pobudo učiteljskega zbora nižje gimnazije v Sodražici je bilo v preteklih dneh organiziranih več sestankov po večjih vaseh sodraške doline. Na teh sestankih je učiteljsvo tolmačilo ljudem pomen družbenega upravljanja v šolah po šolskih odborih, nadalje probleme v zvezi z vzgojo otrok, sodelovanje otrok v pionirskih in fizikturnih društvih, odgovornost staršev kakor tudi šole pri vzgoji itd.

V Sodražici je bil ustanovljen iniciativni odbor za ustanovitev društva Prijateljev mladine, katerega naloga naj bi bila, da bolj trdno poveže starše, šolo in mladino. Na sestankih je bilo poudarjeno, da je treba posvetiti večjo skrb izvenšolski mladini. Za dekleta je bilo v tem precej več stajenega kakor za fante.

OBNOVLJENI ŽIVINSKI SEJMI V GRADCU

V Gradcu v Beli krajini je bil v soboto 30. oktobra prvi redni sejem za živino. Dogon je bil prav dober. Živinorejci so prignali na sejem 307 glav goveje živine, okoli 85 komadov prašičev, 25 komadov ovc in 16 konj. Kupčija na sejmu je bila dokaj živahna, vendar je bilo kupcev premalo, ker je bila ponudba večja kot povpraševanje. Drugi redni sejem bo v soboto 27. nov., tako kot bo posebej redno vsako zadnjo soboto v mesecu.

Izpred sodišča

Zakon o gozdovih je treba spoštovati

Okrajni logar je prijavil posestniku Frančiško Janežič iz Grmovlja pri Skočjanu, da je posekala večjo količino lesa brez dovoljenja. Skupno 52 hrastov in 17 borov ter smrek. S posekom hrastov je napravila golosek, kar je še posebej zabranjeno.

Zaradi nespoštovanja zakonitih določil o sečnji gozdnega drevja je bila Janežičeva na okrajnem sodišču v Novem mestu obsojena na 15.000 din kazni in plačilo stroškov. Proti tej sodbi se je pritožila na okrajno sodišče in ker je v pritožbi navedla, da tega drevja ni posekala brez dovoljenja in odkazila logarja ter tudi navajala, da ji je logar sam odkazal vso drevje,

je bila prvotna sodba razveljavljena. Za ponovno razpravo je bil potreben ogled na licu mesta, ki ga je sodišče tudi opravilo. Pri tem se je izkazalo, da so bile navedbe v ovadbi logarja in ljudske milice povsem točne in da je bilo brez nakazila in dovoljenja posekanih še več hrastov. Navedbe v pritožbi so torej bile neresnične. Zato je bila Janežičeva ponovno obsojena na 15.000 din kazni, toda stroški bodo sedaj znatno večji kot pri prvi sodbi in ne bodo dosti manjši kot sama kazn. Janežičeva, pa tudi drugi podobni, bi si morali zapomniti, da se z lažnimi podatki ne pride daleč, lahko pa to precej stane.

Z vilami in zmerjanjem nad izterjevalce

To sta si dovolila Alojz in Jožefa Novak iz Osrečja št. 2 pri Smarjeti. Ko sta prišla davčna izterjevalca odnosno izvrševalca, po zarubljenega junca, sta ju zmerjala z naj-

gršimi psokvami, z njima vred pa tudi državo. Grozila sta z vilami in dejansko preprečila izvršitev rubežni. Jožefa Novak pa je podobno dejanje zagrešila že enkrat, ko je prav tako hotela preprečiti z grozljivo rubež in dejansko napadla izvrševalca z vilami.

Za kolo, ugriz in prelep 6 mesecev

Stanko Kostrevec iz Bučne vasi pri Novem mestu je zaprosen v »Keramiki«. Čeprav se mlad (star je 24 let), ni na najboljšem glasu. Ob neki priliki je napadel P. B., jo prijel za glavo, vrgel po tleh in obrcal po vsem životu ter ji prizadejal lažje poškodbe. Za to je bil obsojen na 7 dni zapore, pogojno za eno leto. Sindikalna podružnica »Keramika« je imela neko zabavo. Ob tej priliki se je menda brez vsakega povičja stopel s sodelavcem in ga med ruvanjem hudo ugriznil v prst, da ta ni mogel več tednov delati. Končno je še sunil kolo izpred gostilne Kump v Bršinjino in ga doma skrnil.

Ker mu pogojna doba za kaznen 7 dni zapore še ni potekla, mu je bila ta kaznen všteta za ugriz in tatvino kolesa, tako da se sedaj skupna kaznen glasi na 6 mesecev zapore in plačilo stroškov. Če se ne bo spametoval, bo pri ponovnem dejanju povlekel še dosti večjo kaznen.

Dobindol

Tukajšnji mladinski aktiv je sicer majhen, saj šteje le 18 mladincev, toda je delaven in složen. V nedeljo, 14. nov. so se polnoštevilo zbrali v lepo urejenem gasilskem domu. Izvolili so nov odbor, zbrali statistične podatke članov ter takoj vedno računati na amaterje) z zimskim časom bodo redno obiskovali tritedensko predavanje iz politike, tehnike in kmetijstva ter si vsako nedeljo dopoldne izposojevali knjige iz ljudske knjižnice na Gor. Sučicah. Mladinci se zanimajo tudi za šport: nogomet, kolesarjenje in streljanje.

»Vzgleden« gasilski tajnik

Prostovoljno gasilsko društvo v Dolenjskih Toplicah je letos v poletju nameravalo prirediti veselico. Kot običajno, so menda tudi letos pooblastili za nakup vina tajnika društva Albina Barbiča iz Dol. Toplice. Ta jo je mahnil po vino kar na Primorsko in ga kupil najmanj 509 litrov, po 65 din za liter. Od te količine so gasilci vzeli le 230 litrov, ostalo pa je Barbič prodal raznim potrošnikom, sedveda ne brez zaslužka. Prav pri prodaji vina se je pokazala njegova gasilška zavest. Gasilskemu društvu je namreč zaračunal vino po 95 din, dve-ma prijateljskima, katerima je prodal najmanj 100 litrov vina, pa samo po 90 din. Nekaj vina je razprodal na drobno po 100 din za liter.

SAH

V nedeljo bo dvoboj SD sučana: SD Novo mesto. Reprezentanti obeh šahovskih društev sta se do sedaj enkrat sestali, v tekmovanju za moštveno prvenstvo Dolenjske je Ivančana gorica (Stična) premagala oslabljeno ekipo Novega mesta s 5:3. S to zmagavo se je plasiralo v finalno prvenstvo. Kjer je v Kočevju jem dosegla neodoljen rezultat 4:1. Le boljše uspeh na prvih štirih deskah je prinesel Kočevju naslov moštvenega prvaka Dolenjske.

Zaradi nedovoljene trgovine je okrajno sodišče v Novem mestu obdodilo Barbiča na 9000 din kazni, plačilo stroškov postopka in 600 din povprečnine.

Z voza je sunil očejo

Valentin Brajdič je z voza Franca Murglja pred gostilno Pečarici v Prečni ukradel očejo, vredno okoli 2000 din. Za to dejanje mu je okrajno sodišče v Novem mestu prisodilo mesece dni zapore.

Valentin Brajdič je z voza Franca Murglja pred gostilno Pečarici v Prečni ukradel očejo, vredno okoli 2000 din. Za to dejanje mu je okrajno sodišče v Novem mestu prisodilo mesece dni zapore.

Ali taka vzgoja res nikogar ne briga?

V nedeljo 14. novembra sem šel z manjšo družbo na izlet proti Radovni vasi. Ko smo se bližali vasi po cesti pri Vel. Gabru smo zagledali kaj nenavaden in žalosten prizor: neka razjarjena ženska je s kolom pretresla manjše dekletke. Ko nas je zagledala, je odvrnila kol in hrdnilevala z ročnim pretepanjem. Udrhala je predvsem po glavi otroka in ni prenehala, tudi ko smo se čisto približali. Med besnim pretepanjem je vpila in dajala otroku najgrše priimke. Nismo mogli mimo, da se ne bi vmešali v to nečloveško pretepanje otroka. Zvedeli smo, da je bojevita ženska Angela Bregar in da otroka pretepa zato, ker da je na pasi izgubil telico. Opozorili smo Bregarjevo, da se z otrokom tako ne ravna. Nakar smo dobili odgovor: »Kaj pa vas to briga, jaz naredim z otrokom kar hočem!«

Dolenja vas pri Ribnici

Gradnja nove osnovne šole v Dolenji vasi lepo napreduje. Nova šola je v surovem stanju in v glavnem že dograjena. Šola bo prostorna, svetla in zračna, na majhni vzpetini in bližini Dolenje vasi. Gradnjo nove šole je omogočila skrb ljudske oblasti, ki je dala v ta namen precejšnje dotacije. Pri gradnji pomagajo tudi prebivalci sami.

Nova šola je prebivalcem občine Dolenja vas zelo potrebna, saj se šoloobvezni otroci stiskajo v neprimernih prostorih, ki so vsa povojna leta. Stara šola je bila uničena v zadnji vojni.

Naj omenimo še to, da bodo občani Dolenje vasi kmalu prisili tudi do nove železniške postaje v bližnjem Lipovcu. Po načrtih naj bi bila nova postaja v surovem stanju še letos dograjena. Postajno poslopje v Lipovcu je bilo med vojno požgano, po osvojitvi pa je bila zgrajena provizorična baraka, ki pa je bila v zelo slabem stanju.

Iz Doblič

Poleti, za proslavo 10-letnice SNOS, smo prebelli našo šolo, v katero so nato vžidali spominsko ploščo, kajti v naši šoli je bilo prvo partizansko učiteljsko v Sloveniji. Na žalost pa je šola pobeljena samo na zunanaj — znotraj še zmerom strašilo umazani in razpokani zidovi, zato so učilnice temne in kaj malo primerne za pouk. Naj bi občina vsakekor prispevala krediti še za notranjo ureditev. Zlastno je tudi, da v Dobličah ne morejo rešiti stanovanjske krize za učiteljsvo. Upravitelj stanuje v tako tesni sobici, da se komaj obrne, učiteljica pa mora spati kar v temni kuhinji. To gotovo ni prav in je treba zadevo vendar čimprej urediti.

Novo mesto

26. in 27. novembra: Jugoslovanski film Poslednji most. 30. novembra do 1. decembra: francoski film Svoznik št. 1. 3. do 6. decembra: ameriški barvni film Viharni zaliv. Potujoči kino Novo mesto. Francoski film Odšel brez naslova. V petek, 26. novembra, ob 18. uri v Gabrju, ob 19. uri v Brusnicah. V soboto, 27. novembra, ob 18. uri na Dvoru. V nedeljo, 28. novembra, ob 15. uri v Ambrusu, ob 18. uri v Zagradu.

Kino Dolenjske Toplice

27. in 28. novembra: Jugoslovanski-nemški film He'ra na obali. 4. in 5. decembra: italijanski barvni film Bagdadsko rož. 4. in 5. decembra: nemški film Vabljive zvezde.

Kino Črnomelj

25. do 28. novembra: Sled v tuki. 29. novembra in 1. decembra: Počevna četa.

Kino Ladrn Kočevje

26. do 28. novembra: ameriški film V senči mržnje. 1. in 2. decembra: filmski film Olimpiada.

Kino Loški potok

27. in 28. novembra: angleški film Trio. 4. in 5. decembra: slovenski film Vesna.

MAJI OGLASI

V SLUŽBO SPREJEMAM TAKOJ upokojenke 50 do 60 let. Opravljala bi gospodinska dela za eno osebo Kavčič Ivan, Begunje pri Lenah — ELAN. UPRAVA ZA GESTE LRS — Tehnična sekcija Novo mesto sprejema pisarniške osebe — dobroga strokovnjaka — sposobno za vse administrativne dela. Pozor! niža strokovna izobrazba. Plača po uredbi. Nastop službe takoj.

PISARNIŠKO MOC za administrativna in podobna dela sprejema Elektro-Novo mesto, obrat Črnomelj. Potrebna izobrazba: trgovski tehnik ali popolna srednja šola. Delovno mesto: Črnomelj.

SKLADNIŠNIKA sprejema Elektro-Novo mesto, obrat Črnomelj. — Potrebna izobrazba: trgovski pomočnik ali mala matura. Delovno mesto Črnomelj.

OREHOVE SADIKE tenkolupnatga oreha, razne velikosti, ima napredaj po zmerni ceni Kmetijska zadruga Petrova vas, p. Črnomelj.

Od 6. decembra do 13. decembra 1954 dr. Spiler Adolf.

DEŽURNA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA

Od 23. novembra do 8. decembra 1954 dr. Spiler Adolf. Od 6. decembra do 13. decembra 1954 dr. Vodnik Miro. Dežurna zdravniška služba se začne ob 7. uri zjutraj in se zaključuje zjutraj. Dežurni zdravnik ob 7. uri zjutraj.

Gibanje prebivalstva v Novem mestu

Pretekli teden je bilo rojenih 10 dečkov in 12 deklic. — Poročili so se: Zorec Viljem, uslužbenec, in Rauh Albina, uslužbenka, oba iz Novega mesta. Pavec Anton, gradb. strojniki iz Ratoče, in Bohte Angela, bolničarka iz Novega mesta. Gazdova Alojzija, paznik iz Martborja, in Kastelic Terezija, uslužbenka iz Novega mesta. Teropisti Milan, delavec iz Ragoveca, in Gorenčič Jožefa, strojna delavka iz Novega mesta. Jevšek Roman, zidar, in Krizman Jožefa, delavka, oba iz Novega mesta. — Umrlj so: Vrančič Danijel, otrok, iz Novega mesta. Zorec Janez, otrok, iz Novega mesta. Zeljko Jože, upokojenec, 60 let, iz Cegelnice pri Novem mestu.

v Črnomlju

Od 13. do 20. novembra sta bili rojeni dve dekletki in en deček. — Poročili so se: Jovanovič Zlatko, uravski pomočnik iz Rogozarja, in Semenič Marija, gosp. pom. iz Črnomlja. Turk Anton, rudar iz Črnoče gore, in Schweiger Ana, delavka iz Butaraja, Steznar Jo-

že, vrtnar iz Metlike, in Ralmer Viktorija, pletilja iz Črnomlja. Doitar Jože, trg. pom. iz Črnomlja, in Pezdirc Ana, trg. pomočnica iz Dolenje vasi. Barič Jože, vratar iz Sred. Radencev, in Gregorič Angela, delavka iz Rodin. Ralmer Ivan, strojniki iz Deskove vasi, in Jakša Ljudmila iz Vojne vasi. — Umrlj sta: Romšek Katarina, kmetica, 69 let, iz Tribuče. Rom Katarina, učiteljica, 83 let, iz Bistrice.

v Kočevju

Od 14. do 20. novembra so bili rojeni 4 dečki in 1 deklica. — Poročili so se: Kavčič Andrej, delavec, in Antolič Ljudmila, delavka, oba iz Zelja. Zupančič Engelka, delavka iz Brega, in Zilek Marija, delavka iz Mlake. Senkovič Franc, kovač, in Safar Marija, kmečka hči, oba iz Mozla. Jurčević Andrej, delavec, in Vilhar Marija, delavka, oba iz Dolge vasi. Obrekar Zvonimir, beleznikar, in Dolenc Milena, uslužbenka, oba iz Kočevja. — Umrlj ni nihče.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so rodile: AA Fanika iz Gor. Straže — deklica. Fabjan Marija iz Businje pri Dol. Toplicah — deklica. Ferkljič Angela iz Dobravice pri Sentjerneju — deklica. Grič Marija iz Bršljina — deklica. Sinkovec Matilda iz Smihela pri N. m. — deklica. Zorec Pepec iz Cikave pri Trebelnem — deklica. Ferberar Albina iz Novega mesta — deklica. Lovšin Marija iz Stare cerkve pri Kočevju — deklica. Črne Angela iz Pekla pri Trebelnem — deklica. Novak Antonija iz Podturna pri Trebelnem — deklica. Kovarčič Amalija iz Debenca pri Mirni — deklica. Novak Stanka iz Cegelnice — deklica. Rifež Stanka iz Podpine pri Straži — deklica. Sečnjak Ivanka iz Novega mesta — deklica. Medved Jožica iz Bršljina — deklica. Jakot Mihaela iz Hraštovca pri Mokronovu — deklica. Pavlin Matilda iz Ratoče — deklica. Čuhnik Matilda iz Smihela — deklica. Pahar Pepec iz Prečine — deklica. Joreč Marija iz Trče vasi — deklica. Gregorič Amalija iz Vrha pri Ljubnem — deklica. — Cestitamo!

z zaupanjem do staršev vzbudimo otroku zaupanje vase in le na ta način bo postal samostojen. Otrok, ki ga ustrahuje, postane tudi divji, krut, čeprav pred vami tega ne kaže. V pedagogiki pravimo temu nasilna avtoriteta staršev, ki je zgrešena. Popogovorite se o tem z možem in skušajte ga prepričati, da bo vajina enotnost pri vzgoji le dobro za otroka. Oglasite se še kaj!

SLJKARSKA RAZTAVA V NOVM MESTU

Akademski slikar Izidor Mole bo od 28. novembra do 8. decembra priredil razstavo svojih slik (predvsem motivov iz Novega mesta in okolice). Razstava bo v Mestni kabarni na Glavnem trgu. Otvoritev v nedeljo 28. nov. ob 10. uri. Novomeščane in druge opozarjamo na obisk te pomembne slikarske razstave.

Perlon

Odlična kvaliteta
Zmerna cena
Ugodno pranje
To so odlike
»PERLON«
praška za pranje
finih tkanin

OBVESTILO

Gledališče SKUD »Lajze Košak«, Kostonjeva na Krki, gostuje v soboto, dne 27. novembra, ob 20. uri v Prosvetnem domu v Črnomlju z Benelli-Gradnikovim tragičnim poemom ladu Hubert!

OBVESTILO

Ljubljene Treh kraljev

Telovadna akademija v Novem mestu

V soboto zvečer in nedeljo dopoldne bo v DLP v počastitev Dneva republike telovadna akademija Partizana Novo mesto s sodelovanjem vrhunskih vrst mednarodnih telovalcev in telovalk iz Ljubljane. Obsegala bo vaje na orožju, ki jih bosta izvajali moška in ženska reprezentančna vrsta, in akademske sestave, s katerimi se bodo predstavili domači telovalci in člani Partizana Narodni dom iz Ljubljane. Med orožji bosta nastopila tudi državna prvaka Furjan in Kropivšek. Nedeljska akademija je namenjena predvsem članom partizanskih društev iz okolice ter šolski mladini, vsi ostali pa naj se akademije po možnosti že v soboto udeležijo.

OBVESTILO

Preprodajala vseljabe in gledališki listov je v Knjižarni in dve uri pred pričetkom predstave pri blaginji v Prosvetnem domu.

Brzturnir SD Novo mesto

Brzturnir SD Novo mesto v novembru. Reprezentanti obeh šahovskih društev sta se do sedaj enkrat sestali, v tekmovanju za moštveno prvenstvo Dolenjske je Ivančana gorica (Stična) premagala oslabljeno ekipo Novega mesta s 5:3. S to zmagavo se je plasiralo v finalno prvenstvo. Kjer je v Kočevju jem dosegla neodoljen rezultat 4:1. Le boljše uspeh na prvih štirih deskah je prinesel Kočevju naslov moštvenega prvaka Dolenjske.

Mestno šahovsko prvenstvo

Turnir za prvenstvo Novega mesta je v polnem teku. Moti le nerensost posameznikov, ki ne prihajajo redno na turnir. Do sedaj so odigrali pet kol. Kljub porazu s Finkom vodi Hof, ker je odigral vseh pet partij. Največ upanja da ga prestopi imajo dr. Golez, Popovič, Avsec, Bilbica, Kotnik, Verbič in Skrabl. Dvoboj bo na obeh deskah,

Po peten kolu vodi II. kategorija

Hof s štirimi točkami pred dr. Golezom in Popovičem, ki imata po tri in pol in eno odločeno partijo. Sledijo Bilbica, Kotnik in Popovič. Dvoboj bo na obeh deskah, avsec, Bilbica, Kotnik, Verbič in Skrabl. Dvoboj bo na obeh deskah,

Stanje na tabeli po šestem kolu

Stanje na tabeli po šestem kolu vodi »Bolanič« s točk, sledijo Tešič, Kenda, Kump in pol, Vitanc, L. Lohkar, K. Kanič, I. in pol. Po eno točko imajo Bunda, Tomič in Jovovič. Ostali so še brez točk.

Stanje na tabeli po šestem kolu

Stanje na tabeli po šestem kolu vodi »Bolanič« s točk, sledijo Tešič, Kenda, Kump in pol, Vitanc, L. Lohkar, K. Kanič, I. in pol. Po eno točko imajo Bunda, Tomič in Jovovič. Ostali so še brez točk.

Marjan Mušič:

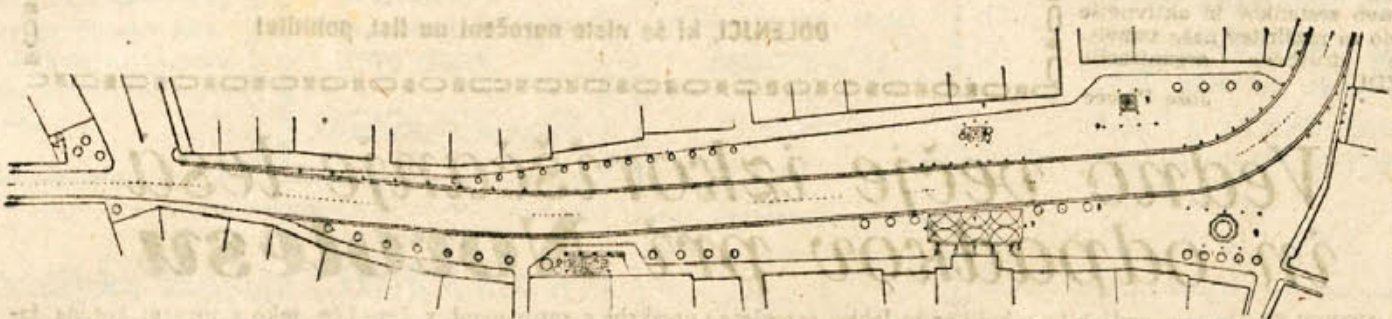
O ureditvi novomeškega glavnega trga

Umolknil je živahni vrvež na Glavnem trgu, ki ga je obkrožila mu dajal vsebinsko več kot 500 let. S preložitvijo tržišča je trg dobil novo vlogo s najnovostnega atrija, zato je njegov arhitektonska dopolnitev nujno

trije piramidni stolpi ali akacijc. Dovolj gosti zastor drevje bi tudi krasno ubeljal vltu, neokusne arhitekture rotova in jo vizualno odmaknil nekoliko v ozadje. Tikoma pred pročeljem so postavljene do-

strani herme Janeza Trdine, Dragotina Ketteja in Mirana Jerca, a na drugi herme Ivana Vrhovca, Ferdinanda Seidla in je koga. To je je misel, ki jo je treba dalje negovati. Pred to kompozicijo pa je razgrnjena pre-

občaja, da je našel vsakršni pomemben dogodek na mestnem trgu monumentalni izraz bodisi v ktpu ali spominskem stebru. Novomeški trg je dovolj prost, da bi prenesel več takšnih spomenikov, ne naenkrat,

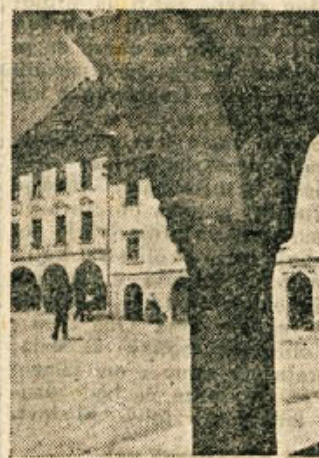
1. Ureditvi Glavnega trga

Vešana na njegov novi, v višje vrednote dvignjeni smoter. Predpogoj pri obravnavanju trga je v tem, da s novimi dopolnitvami ne odmrje vltu celote. Zato je pravilno obravnavati cestni tlak, ki se preko rahlih kotanj na obeh straneh veže z ostalimi površinami, medtem ko naj za višino robnika dvignjeni pločnik čim bolj spremlja obrise poslopji. Funkcija tržnih površin je podana s strukturo gradiva, ki ima hkrati tudi svoj estetski poudarek: cesta z granitnimi kockami, pločnik s tlakom, pripravljenim iz rečnega prodca, a ostale površine s penetrirano peščeno utrditvijo. Tlak iz rečnega prodca, ki je izgubil na svojem dobrem glasu zaradi slabega izdelka, je vendar poleg kamnitih plošč še najboljše rešitev v historičnem urbanističnem okolju. Tak tlak namreč zmore na določenih poudarjenih mestih dobiti monumentalnejšo obravnavo v obliki dekorativne risbe, podane v raznobarnem gradivu. Tako, s kamen prenesena slavnostna preproga je predvidena pred mestno hišo, okrog vodnjaka in spominskega stebra. V pogledu zelenja, ki naj oživi trg, je potrebna vsa previdnost; lahko je namreč zelenje zelo koristno, a z njim je tudi kaj lahko mogoče unčiti dragoceno prostorno trgo. Namestitvev dreves, neposredno v utrjene površine s kamnato obrobo, mora imeti svojo arhitektonsko zakonitost, spremljati mora izraz arhitekture, ga tu pa tam nevolizirati, posebej pri onih stavbah, ki so v nasprotju z okoljem, a posebej ga celo poudarjati! Spodnji del trga naj ima enakomerni ritem zelenja (drevje v vrstah), a ne zgornjem delu se naj zgošči na določenih mestih, tam, kjer so arhitektonski in plastični poudarki. Tako na primer pred mestno hišo, ob kateri so predvideni na vsaki strani po

prsrne herme za Novo mesto pomembnih kulturnih tvorcev, za ozadje pa jim služijo okrasni piramidni hrasti ali podobno, v ne predirane mere stopnjevanje zelenje. Medtem ko naj bi se postopno dopolnjeval izraz spominskega prostora »Na vratih v panteon za našo svobodo zaslužnih tvorcev, pa naj bi na Glavnem trgu dobili svoje mesto kulturni tvorci, ki so s svojim delom postali zaslužni tudi za Novo mesto. V misel mi stupa takšna galerija, v kateri bi se razporedile morda na eni

proga z ornamentalno risbo v tlaku in na vsaki strani po en jabor za zastavo. Nekako tam, kjer je stal večsintilnoželeni vodnjak iz stare litarne na Dvoru, ki ga opeva v eni svojih najlepših pesmi D. Kette, in krami danes trg majhnega avstrijskega mesteca Traberger, bi bilo reba oskrbeti nadomestilo v novi Kettejevi fontani. Na svojih pogostih ogledovanjih po deželah z velikim kulturnim izročilom, se mi je posebej vtisnil v spomin plemeniti

ampak postopoma postavljenih v ugodnih in določenih časovnih razdobjih. Ali ne bi bilo morda prav za Novo mesto znati, da se veliki dogodki oziroma spominjajo nanje ovekovečijo s poedinimi skrbno izvršenimi obnovitvenimi posegi na historičnih objektih, o čemer bi pri-

3. Pogled na gornji del Glavnega trga

Ob redovalni konferenci na žužemberški gimnaziji

Četrť šolskega leta je za nami. V sredo 10. novembra je bila na tukajšnji gimnaziji mesečna učiteljska konferenca, združena s I. redovalno konferenco. Dijaki so v prvem četrtletju pokazali nezadovoljiv učni uspeh, saj se v večini oddelkov, razen v IV. razredu gimnazije odstotek nomenovanih dijakov vrtil nekaj čez 30%. Kriterij ocenjevanja je res strog, a vzroki neuspehov so še drugače. Mnogo dijakov prihaja v šolo od daleč in gredo že v temi, večinoma brez pravega zajtrka in malice v šolo, popoldne pa tudi prepозno pridejo h kosilu. Na splošno je zunanji videz naših dijakov precej slab. Zato bi bila potrebna neka kuhinja, kjer bi dijaki dobili nekaj toplera in kosček kruha. Tudi rentgenski pregledi ne kažejo ravno razveseljive slike. Večina sedanjih dijakov je bilo rojenih v vojnem času in so rasilii v pomanjkanju najnujnejšega. Poleg nešteti vzrokov za neuspeh so premnogi dijaki doma delovna sila in jim za učenje preostane le prav malo časa. Ponekod se tudi starši še vse pre-

malo zavedajo važnosti učenja za svoje otroke in niti ne preskrbe potrebnih knjig in zvezkov. Upamo, da se bo uspeh do polletja zelo popravil, ker iz izkušnje vemo, da je to čas, ko se dijaki največ nauče.

V soboto je bila v kinu Žužemberk posebna predstava angleškega filma »Mandy« za dijake. Take predstave bodo še sledile. Upajmo, da bodo dijaki in starši zadovoljni in da dijakov ne bo treba več kaznovati zaradi nedovoljene obiska raznih filmov. Uprava kina je doslej premalo pazila na to, da dijaki zvečer ne smejo obiskovati predstav. M. K.

Križanka „29. november“

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
17								18							
19													20		
21															
22															
23															
24															
25															
26															
27															
28															
29															
30															
31															
32															
33															
34															
35															
36															
37															
38															
39															
40															
41															
42															
43															
44															
45															
46															
47															
48															
49															
50															
51															
52															
53															

Vodovodno: 1. Organ Ljudske skupščine Jugoslavije; 17. lustri; 18. sanjarji, pripadniki mreže enerģije v politični ekonomiji; 19. 21. valčka krama; 20. skopljence, evnuh; 21. čin, vrsta, red (nedovoljna tužka); 22. naslov turških uradnikov, bag; 23. znak za platonji; 24. kratica za okoli, 28. zbor, prostor v cerkvi; 27. ploščasta mena; 23. stročnica; 29. paradiž; 31. znak za liti; 32. mesto v Slovenskem Primorju; 33. nedotakljivo, zavarovano zoper nalezljive bolezni; 34. kratica v znanstvenih razpravah; 35. polne-

ga trebna; 36. zamašek; 37. kratica za glavni nadzornik; 38. brezplodno; 41. bafelovni raj pri Grčkih; 43. narava, stroj, urenja; 46. pošljajdi 60; 48. šopek ocvet, značilen duh in okus vina; 50. kemična prvina; 51. arabska država; 53. vrtočev; 54. zabavišča, nočni lokali.

Napovedno: 1. hudobija; 2. godna žival; 3. poškus, vrsta razprave; 4. kratica slovenske taborniške organizacije; 5. nikotina; 6. naprave za umetno valjenje; 7. mlada kravica; 8. kratica za organ Ljudske skupščine Jugoslavije; 9. reka v Nemčiji (fonetično); 10. srbohrv. vprašalni zaimek; 11. vekoven, obče znan; 12. kratica za in podobno; 13. mišni izdelak; 14. nedoločni zaimek; 15. narodoslavje; 16. divje živali; 23. močiji; 25. naša cvetlica; 28. neobut; 30. nek planet; 34. drago, moško ime; 35. govornik, zaimek (mnog. oblika); 40. nasprotno od teško v srbohrv; 42. letni čas; 44. rimljanski pozdrav; 45. glas, odtenek; 46. vse poleg; 47. dešni pritok Volge; 49. razum, pamet; 52. latinski veznik. (H. G.)

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

Poročilo o zrebanju srečk 60. kola 23. novembra v Peči

Srečke, ki se končujejo s spodaj označenimi številkami	so zadele dobiček dinarjev	6356	6.000.-
80	300.-	6176	8.000.-
7759	4.000.-	5426	20.000.-
0741710	10.000.-	0653395	10.000.-
0884440	10.000.-	0913735	200.000.-
1007050	10.000.-	47	300.-
8261	8.000.-	0013737	10.000.-
8351	30.000.-	8	100.-
20231	50.000.-	12588	1.100.-
0597653	10.000.-	0742768	11.100.-
0884441	300.000.-	1007088	10.100.-
82	500.-	0741709	200.000.-
912	2.000.-	1007089	800.000.-
3042	4.000.-		
4392	5.000.-		
2642	8.000.-		
0884442	10.000.-		
0997652	1.000.000.-		
5	1.000.-		
83	4.100.-		
7678	4.100.-		
4763	10.100.-		
0897653	10.100.-		
6394	4.900.-		
8524	5.900.-		
61354	50.500.-		
0963294	10.900.-		
45	300.-		
0055	5.000.-		
8165	6.000.-		
9245	10.200.-		
0013725	10.000.-		
0643295	800.500.-		
456	3.000.-		

Skupno je bilo izrebanih 304.498 dobitkov in 6 premij v skupni vrednosti 80.400.000.- dinarjev.

V zneskih za izplačilo so vezani dobitki že upoštevani. Dobitke izplačujejo samo po uradni zrebnosti. Dobitke do 50.000 din izplačujejo zastopniki Jugoslovanske loterije, ki so v vsah večjih krajih Slovenije, dobitke od 3000.- do 50.000 din pa tudi vse sedeži Narodne banke FLRJ. Dobitke po 100.000 din in vse premije izplačujejo republiške in Glavna direktorja Jugoslovanske loterije.

Dobitek 100.000 din je zadel srečka številka 0418258 prodana v Celju. Srečnega dobitnika prosimo, da zaradi izplačila dobitka predloži srečko Jugoslovanske loterije, Direktorja za LRS v Ljubljani, Beethovnova 10.

Stane Gabrovec

Bela krajina do naselitve Slovencev

Medtem ko onstran kočevskih hribov komaj se pozna samo kako ilirske naselje, so Gorjanci sami gosto naseljeni, posebej še Loko pri Črnomlju kot primer bogatih zvez, ki so vezale ilirsko Belo krajino s centri tedanjega kulturnega sveta. Pečnik je v Loki leta 1898 odkril štiri gomile, katerih vsaka je imela pet grobov. Tudi te gomile so pokazale starejšo gradivo (danes na Dunaju, med katerim imamo vsako vozlasto fibulo železno z bronasto ločno prevleko, železne spiralne zapestnice, bronasto ogrlico z uviti-ma koncema, zlate lističe v obliki det-jajnega lista z usledničnimi krožki s piko v središčni (priljubljen motiv naše ilirske obrti) in končno ob drugem manj izrazitem gradivu tudi grško amforo, izdelano na kolovratu, s krožlastim trupom, na visokih, votli nogi, z dvema horizontalnima ročajema, s širokim poševnim ustjem in ostanki

me ostaline iz grobov nam kažejo spremembe, pojavljajo se nove oblike in izginjajo stare. Važna pa je predvsem ugotovitev, da v latenskodobnem času slovensko ozemlje ni več tako blizu vrhu evropske kulture in civilizacije, kot je bilo prej. Kljub temu pa je slovensko ozemlje tega časa že pritegnjeno v območje tedanje geografske in zgodovinske vede. Vzrok je seveda v političnem in gospodarskem vzponu tedanje-ga Rima, ki se je začel živo zanimati za vzhod. S padcem Kartagine je bila odprta pot v vzhodno Sredozemlje; v skladu s tem prodiranjem pa je bilo treba tudi zavarovati in pozneje podvreči severovzhodni prostor. Če v prvi polovici tisočletja govorimo o Ilirih na našem ozemlju, je to zbirni pojem za različna plemena, ki jih še ne moremo razločevati. Individualizacija plemen pa se je v keltski dobi še povečala. Vzrok so bili v mnogem tudi Keltski sami, ki so s svojimi upadi in delno tudi s stalnimi naseljavami precej spremenili dose-

danjo strukturo ozemlja. Na podlagi antičnih pisateljev lahko ta ljudstva tedaj je imenujemo z imenom, dasi mej njihovega ozemlja pogosto ni najlaže ugotoviti. To je razumljivo, saj so nasprotujoča si in nejasna mnenja posameznih piscev izraz zgodovinskih premikov ljudstva, ki so svoja ozemlja širila ali jih tudi morala odstopati; dostikrat pa je tu tudi nejasnost geografskih predstav o našem ozemlju. Strabo in Plinij, da imenujem le dva najpomembnejša pisatelja, ki govorita o našem ozemlju, poročata o Karnih, Japodih, Istrih, Tauriskih, Noričanih; s tem pa sem omenil le večja in slovensko ozemlje zadržujoča imena. Belokranjsko ozemlje pripada v tem času Japodom, kot nam govori najvažnejši latenskodobno najdišče tega časa, Vinica. Če smo dejali za halštatsko dobo, da Gorjanci niso bili ostra meja med plemen v dolini Krke sami, ki so s svojimi upadi in delno tudi s stalnimi naseljavami precej spremenili dose-

danje strukturo ozemlja. Na podlagi antičnih pisateljev lahko ta ljudstva tedaj je imenujemo z imenom, dasi mej njihovega ozemlja pogosto ni najlaže ugotoviti. To je razumljivo, saj so nasprotujoča si in nejasna mnenja posameznih piscev izraz zgodovinskih premikov ljudstva, ki so svoja ozemlja širila ali jih tudi morala odstopati; dostikrat pa je tu tudi nejasnost geografskih predstav o našem ozemlju. Strabo in Plinij, da imenujem le dva najpomembnejša pisatelja, ki govorita o našem ozemlju, poročata o Karnih, Japodih, Istrih, Tauriskih, Noričanih; s tem pa sem omenil le večja in slovensko ozemlje zadržujoča imena. Belokranjsko ozemlje pripada v tem času Japodom, kot nam govori najvažnejši latenskodobno najdišče tega časa, Vinica. Če smo dejali za halštatsko dobo, da Gorjanci niso bili ostra meja med plemen v dolini Krke sami, ki so s svojimi upadi in delno tudi s stalnimi naseljavami precej spremenili dose-

nica je v latenski dobi nepri-merno bližja hrvaškimi najdiščem v Prozoru, Jerzerinah, Kampilju, Sanskem mostu, Ribiču pri Blihaču, kot pa latenskodobnemu Mokronogu, Smarjetu ali Mihovu v Gorjančih. Ker so prejšnja najdišča dokazano japonska, lahko tu šele iz arheoloških virov dobimo podatke za vključitev Bele krajine v japonsko etnično ozemlje, o čemer so plansna poročila zelo nejasna. Računati moramo torej, da je Bela krajina v celoti pripadala Japodom. Mejo so tvorili Gorjanci, Kolpa pa je bila posredujoča vezna žila. Nekropolo na Vinici je izkopavala vojvodinja Meklenburška v letih 1906-1907. Odkritih je bilo 323 planih grobov, 2 gomili, ki sta dali starejšo gradivo in v Podklanju rimski material. V Ljubljani je danes le neznamen del vinškega gradiva, vse drugo pa je bilo med obema vojnama prodano v Ameriko.

daje o vinškem gradivu ne-navadno čist, latenski vtis. Če vsa druga najdišča naravnost ribe v tej dobi v mladolitstaskem cerčastem gradivu, iz katerega je po redkih kosih ugotovili, da je čas že latenskodoben, na Vinici ravno te naslo-nitve na čertoško gradivo ni. Popolnoma nas to ne začudi, saj smo že v Podzemlju videli, da čertoški material nima pomembne vloge v Beli krajini. Na Vinici prevladuje srednje-latensko gradivo, manj pa je rano latenskega in pozno latenskega. Čeprav vinško gradivo ni brez zvez s starejšim podzemeljskim (n. pr. rogijasta fibula) imamo vendar občutek nesklajenosti tako navzgor kot navzdol. Med gradivom naj omenim fibule, ki imajo večino listnat, rombičen ali pravokoten ločenj, ki pozna večkrat tudi emajlirane vložke. Važne so tudi fibule z antropomorfno masko. Sploh je figuralni okras bogat. Poleg je omenjenih mask mislim tudi predvsem na živalske motive na obiskih. (Se nadaljuje)

Kdaj je bila ustanovljena prva novomeška godba

V letošnjem letu je bila, kakor je naš list že poročal, ponovno ustanovljena godba. Nakičuje je naneslo, da se je to zgodilo ravno 100 let potem, odkar je dolensko središče dobilo svojo prvo godbo. Ker bo naše bralce nemara le zanimalo zvedeti o tem kaj več, naj sledi nekaj podatkov. V Novem mestu je bila godba že pred letom 1854: obsegala je 10 do 15 mož, ki so igrali le ob posebnih prilikah. 1854 pa so meščani sklenili nabaviti godcem uniforme, kupiti instrumente in najeti kapelnika, ki bi nabiral novice in jih vadiil. Zbrali so po-

trebni denar in načrt je bil brž uresničen. Za kapelnika so postavitvi nekdanjega »feldvebla« novomeškega polka Senico in mu določili 300 gold. letna plača. Kapelniku je še posebej zbrati 24 goldcev. Vaje so imeli dvakrat ali trikrat na teden, in sicer le zvečer. Seveda je bilo treba pri tem precej požrtvovalnosti, kajti godci so bili povečini doma iz okolice Novoga mesta, nekateri celo uro in pol daleč. Deset let po ustanovitvi je bilo možno že tako izveževano, da je igralo okoli 600 komadov: 22 arij, 3 čardaše, 38 červork, 8 galopov, 4 mazarke, 13 uvertur, 155 »popotnic« (menda domači izraz za marš), 227 polk, 16 ponpurjev, 2 retrati, 2 budnici, 53 valčkov in 57 drugih skladb. Dvakrat na teden, to je v sredo popoldne in v soboto zvečer so igrali v mestu. Za nagrado so pri tej priliki dobivali 8 bokalov (pribl. 12 literov) vina in za en stari goldinar kruha. Kar pa so zaslužili pri pogrebnih, na plesih, godovanjih, so si godci razdelili, le 1 gold. so morali od tega vložiti v društveno blagajno.

Veliki prijateljici sta hčerka tuvača v londonskem živalskem vrtu in mlada opica (šimpanz)

Stare in novo primerjave

- (Iz leksikona Janeza Popotnega)
Po starem	Po novem
Vsiljiv kot podrepna muba	Kot nakupovalec jaje.
Podjeten kot Jud	Kot lesni manipulant.
Bogat kot baron	Kot lesni manipulant.
Denarja ima ko hudič pečka	Kot mešetar.
Lačen kot pes	Kot abonent v menzi.
Krade kot sraka	Kot skladiščnik.
Laže kot cigan	Kot pobožna priča na sodišču.
Sub kot poper	Kot delavec 20. v mesecu.
Pijan kot čep	Kot Jolarji v vinorodnih krajih.
Droi kot veter	Kot avtomobil skozi Novo mesto.
Kadi kot Turk	Kot moderna tovarišica.
Nalčkan kot božično drevesce	Kot vojni red na postajah.
Drag kot zafran	Kot moženo blago s faktorjem.
Kisel kot jesih	Kot letošnje vino.
Delaven kot mravljha	Kot kuhinar.
Pričakovan kot obljubljeni odrešenik	Kot motorni vlak na Dolenjski progi.
Nezaželen kot smrt	Kot davčni intervjulec.
Veseli ga je kot rodnega brata	Kot paketa iz Amerike.
Boji se ga kot hudič križa	Kot kritike v časopisju.

OKROGLE BODICASTE

Janez gre natreskan domov in se zalepi v kiosk. Tipaje gre okrog njega enkrat, gre okrog njega drugič, tretjič, stene pa ni ne konca ne kraja. Tedaj se mu za-rveti v možganih. Od strahu se mu najezijo lasje in kriknje: »Na pomoč, zazidali so mev.

celj vozi, Tone pa sedi za njim. Začelo ga je zebeti. Francelj ustavi njega enkrat, gre okrog njega drugič, tretjič, stene pa ni ne konca ne kraja. Tedaj se mu za-rveti v možganih. Od strahu se mu najezijo lasje in kriknje: »Na pomoč, zazidali so mev.

Dva vinska brata gresta ponoči skozi drevede. Okornih nog kakor sta bila, sta se zalotavala v drevesa. Pa pravi Miha: »Nace, sedevca tule na klopi, da gre tale procesija mimo.«

Pred frančiškansko cerkvo v Ljubljani se ustavi star možak in gleda v vrh zvonika. Zdaj z eno, zdaj z drugo roko začne kriti-li po zraku kot da nekemu da-je znamenje. Okrog njega se na-bere trop ljudi. Vse strmi v zvo-nik in ugiba, kaj neki možak ima. Gluh za vsa vprašanja kriči stavec dalje. Ljudi se polasta nestrpnost. Ko pride le milinik, se moč glo-boko oddahne in pove: »Prav na vrhu strelododa je sedel urabec. En sam korak v levo pa bi padel z zvonika. Videl je moje znake in se držal desno. Zdaj je srečno odletel.

Francelj in Tone se peljeta z motornim kolesom na izlet. Fran-

»Vem, da ni lepo, je pa toplo!«

Volitve v SZDL naj bodo obračun političnih in gospodarskih uspehov

...»Socialistična zveza delovnih ljudi postaja množična javna tribuna socialistične politike in misli, organizacijska oblika svobodnega boja mnenj na splošno socialistični podlagi.

Biti mora politična osnova za vse državne in družbene samoupravne organe. V široki diskusiji in kritiki bodo ti organi pod stalno kontrolo množice.

Po svoji politični podlagi mora biti dovolj široka, da bo omogočila vsakemu državljanu, ki se počeno obnaša do družbene skupnosti in sprejema socialistične smotre — ne glede na ideološke in druge razlike v mišljenjih.

Po metodah dela se mora udeleževati kot vseljudski parlament, ki stalno zaseda in na katerem lahko vsak dobro namerni državljan vedno pove svoje mnenje, svoje predloge in svojo kritiko v katerekoli vprašanih družbenega življenja.

(Edvard Kardelj na IV. kongresu Osvobodilne fronte)

K. je okrajni odbor SZDL Novo mesto septembra na svoji seji razpravljalo o razpisu volitev za osnovne organizacije, občinske odbore in okrajni odbor SZDL. Je stal na stališču, da je treba iti pri volitvah na tisto širino, ki jo ima SZDL v našem javnem življenju in katero široko je dovolj jasno nakazal tovariš Kardelj na IV. kongresu OF. Stal je na stališču, da morajo biti letošnje volitve obračun vseh gospodarskih in političnih uspehov, računajoč pri tem, da bo pravi uspeh pri volitvah dosežen samo s dobrimi tehničnimi pripravami. Zato se je obrnil na vsa društva in organizacije, ker so volitve v organe SZDL stvar vseh in ne samo organov SZDL. Se prav posebno je računati na pomoč članov ZK in ZB. Poseben poudarek je dal vključevanju novih članov, zlasti mladine od 20 do 25 leta starosti, ki povečini tava izven vsake organizacije.

Našemu političnemu aktivu danes ni težko nastopati na sestankih SZDL ali pa na zborih volivcev, kajti gradiva tako za sestanke kot za zborove volivcev je več kot dovolj. Uspehi so tudi v našem okraju — rekli bi že v vsaki vasi — več kot očitni. 1079 milijonov din, kolikor je bilo letos vloženo za dvig gospodarstva, je najboljši dokaz, da je ljudska oblast s pomočjo delovnih množic v naši državi ustvarila pogoje za gospodarski napredek. Razširitev podjetij in tehnična izpopolnitev ter razna investicijska dela so omogočila zaposlitev nad 2745 novih delavcev samo v času od marca do oktobra. Desetina vasi in naselij je bilo elektrificiranih, v teku so melioracije zemlje, grade se šole, dograjujejo zadružni domovi, razvijajo občinske ceste in vsaka pota, grade vodovodi in vrsta drugih gospodarskih in

nih ljudi. V takih občinah naj ne bi hiteli z volitvami, pač pa posvetili več dela razširitvi organizacije. Ne gre za stari kampanjski način izvedbe volitev, gre za pojasnjevanje vloge te naše osnovne organizacije v vsem našem družbenem upravljanju.

Tu in tam se na sestankih SZDL pojavljajo kritike. Ljudje predvsem kritizirajo ugotavljanje vnskega pridelka in izdajo sečnih dovoljenj za domačo potrebo in za prodajo. Te kritike so ponekod tudi upravičene. Vsak kmet si po navadi naseka drva še predno zapade sneg. Tega pa si marsikdo ne bo mogel, ker ni dobil sečnega dovoljenja. Tudi ugotavljanje vnskega pridelka ni povsod pravilno. Zlasti gre tu pri pridelku vina samorodnic, iz katerega si je marsikateri napravil tako imenovani petjot, pa mu ga sedaj hočejo vpisati kot vino. Tam, kjer se ljudem pravilno tolmači namen vsaj teh zakonitih predpisov in njihovo izvajanje, jih ljudje tudi razumejo, ker vedo, da so izdani za korist celotnega gospodarstva, akoravno sem in tja prizadenejo posameznika. Jasno pa je, da jih je treba izvajati življenjsko, dosledno.

Po nekod pride na sestankih SZDL do izraza tudi zlonamerne in razbijaška kritika zlasti takih posameznikov, ki bi radi živeli na račun družbe. Tak primer je bil v Otočcu, kjer je kmet F. kričal, da naj vzame vrag tako oblast, češ da ni v trgovinah masti. Pri tem se seveda ne vpraša, kakšna je pri nas proizvodnja in kaj je on kot kmet storil, da bi bilo na trgu več masti in jo ne bi bilo treba uvažati. Takim kritikom nasedajo samo ljudje, ki ne poznajo naporov delov-

nih ljudi pri nas in nočejo razumeti, da vsako jesen poleg delavcev in uslužbencev kupuje mast tudi okoli 70% kmetov. Vsakdo mora vedeti, da je bil letošnji pridelek zelo majhen in da moramo velike količine živil uvažati, pri tem pa so tudi različne težave in zamude.

Od pravih priprav in izvedbe predvolilnih sestankov je odvisen uspeh volitev, zato ponovno vabim ves politični aktiv na skrbnejšo pripravo sestankov in aktivnejše delo za razširitev naše temeljne družbene organizacije SZDL.

Jože Plavec

»NOVOLES« je ime podjetja, ki je nastalo letos po združitvi Lesno industrijskega podjetja Tovarne lesnih izdelkov. Po številu zaposlenih delavcev je drugo največje podjetje v novomeškem okraju. Združitev, ki je bila izvedena na podlagi sklepov obeh organov delavskega samoupravljanja, je bila koristna posebno za smotnejše izkoriščanje lesa, ki je doslej še vedno glavna surovina v Sloveniji, a ga je tudi vsak dan manj z ozirom na načrt, da je potrebno sečeno zmanjševati, dokler je ne izenačimo z letnim prirastkom.

Spriču zmanjševanja sečnje lesa je preskrba obratov »Novoles« s surovinami čedalje težja. Pri polnem obratovanju samo obrat za proizvodnjo potrebuje letno okoli 4.000 kubičnih metrov rezanega lesa, v glavnem suhe bukvine, to je približno 200 vagonov desk. Oba žagarska obrata v Soteski že sedaj obratujeta samo v eni izmenici, če bodo drugo leto dobili toliko hlodov-

in, kolikor jo lahko razrežeta obe žagi v eni izmenici. Razen tega cene lesu dosegajo že tako višino, da postaja vprašanje rentabilnosti predelovalnega obrata vedno bolj resno. Če bi delali proizvode lesne galanterije za domači trg, bi teh cen za les ne zmogli, tako pa, ker proizvajajo skoraj izključno samo za izvoz, se proizvodnja navzlic raznim težavam v preskrbi z lesom in visokimi cenami, izplača.

Hlode iz okraja, deske pa iz Bosne v okraj

Če bi ves les, ki se poseka v okraju za tehnično rabo, predelali v »novolesovih« obratih, bi ga bilo dovolj za obratovanje v sedanjem obsegu. Ker pa gre določena količina lesa v okroglem stanju na obrate izven okraja, mora podjetje za svoje potrebe (za lesne izdelke) iskati les v drugih okrajih in tudi republikah. Tak »uvoz« lesa od drugod ni samo združen z velikimi prevoznimi stroški, pač pa ga je tudi vsak dan težje dobiti, ker okraj stremijo za tem, da čimveč lesa predelajo v končne izdelke in tako izvažajo več izdelkov, kot surovin. Čisto navaden gospodarski račun kaže, da bi morali tako ravnati tudi pri nas. Res morada kupec okroglega lesa izven domačega okraja plača kak stotak več za kubični meter, toda glavni dohodek da les tam, kjer se do kraja predela. Ker gre predvsem za bukovino, bi si morali prizadevati, da ves posekan bukov les, ki je namenjen tehnični uporabi, predelamo v okraju v končne izdelke.

Namesto tramov in desk žaganje

Razumljivo je, da hoče podjetje, zaradi takega stanja v

čeh, tako v tovarni kot na žagarskih in drugih obratih. Tak način je potreben poleg drugega tudi zaradi boljše izkoriščanja strojev. Seveda akord upošteva tudi kvaliteto izdelkov. In prav s kvaliteto finih izdelkov so si pridobili ugled na inozemskem trgu in zato nimajo s prodajo teh nobenih težav. Lahko bi jih prodali več, ko bi jih le imeli.

Zanimivo je, da so delovne nezgode v obratih najbolj pogoste ob času sezonskih del na kmetih, to je ob kopu vinogradov, košnji, mlačvi, trgatvi in podobnih prilikah. Večina delavcev stanuje na kmetih in tam delajo zjutraj in po delovnem času v podjetje. Tak človek je manj pazljiv pri delu in sem in tja kateri morda tudi poišče vzrok, da ostane nekaj dni doma. Pri vplivih na delovne nezgode ima svoj delež seveda tudi alkohol. Zanimivo je tudi, da je med žensko delovno silo manj obratnih nezdov kot med moško. To dokazuje, da so ženske pri enakih strojih bolj pazljive in verjetno tudi bolj trezne.

Bodočnost podjetja je lesni kombinat, ki bo predeloval končne proizvode ves les od furnirske hlodovine do žaganja, proizvajal bo tudi vse od vezanih plošč do kartona in kartonske embalaže. Ta kombinat, za katerega se načrti že izdelujejo, bo potreboval kot surovino ne samo letni prirastek bukovega lesa v novomeškem okraju, pač pa iz vsega dolenskega gozdnega bazena. V lesni kombinat ki bo stal med Prečno in Zalogom, se bo vključilo podjetje »Novoles« v celoti z vsemi obrati. Hkrati z gradnjo objektov kombinata bodo gradili tudi stanovanja za delavce in uslužbence. Ko bo kombinat popolnoma dograjen, bo zaposloval okoli 4000 delavcev. Predelava lesa v kombinatu bo dala tej naši važni surovini še pravo vrednost, obenem pa bo znatno vplivala na dvig narodnega dobička.

Iz Metlike

V Metliki je precej cvetličnih nasadov, kar daje mestu lepo podobo. Slabe pa so ulice, posebno po deževju. Zato so jih zadnje čase posuli z gramozom, gramoz pa povzročil z valjarjem. Prav tako na glavni cesti Novo mesto—Cromelj, ker je bila že precej raztrgana

Novomeška opekarna ZALOG

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU!

IZDELUJEMO KVALITETNO ZIDNO IN STREŠNO OPEKO!

OBČINSKI LO, SZDL, ZKS, ZB in druge družbene organizacije v MIRNI PEČI

ČESTITAJO PREBIVALSTVU K PRAZNIKU 29. NOVEMBRA!

Iskrene čestitke Barbiš Frano mizar NOVO MESTO

SVOJIM ODJEMALCEM IN PREBIVALSTVU ČESTITA K 26. IN 29. NOVEMBRU

SPLOŠNO TRGOVSKO PODJETJE METLIKA

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

Sprejemamo naročila za vsa gradbena dela, visoke in nizke gradnje ter adaptacije

BELOKRANJSKO GRADBENO PODJETJE ČRNOMELJ

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDM IN SVOJIM INVESTITORJEM K PRAZNIKU 29. NOVEMBRA!

NAJ ZIVE POBUJNIKI NAŠE REVOLUCIJE!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNIM LJUDM!

UPRAVNI ODBOR

KMETIJSKE ZADRUGE MIRNA PEČ

čestita ob Dnevu republike vsem članom in odjemalcem
Prodajalna v MIRNI PEČI in KARTELJEVEM,
Čevljarski in živilno-rejski odsek.

Clani

Kmetijske zadruga
MIRNA

z delovnim kolektivom in
upravnim odborom čestita
k 29. novembru vsem
svojim članom in odjemalcem!

Vsemu delovnemu ljudstvu
Dolenjske čestita za
29. november delovni kolektiv

Kamnosečivo
in cementni izdelki
NOVO MESTO

Kmetijska zadruga SODRAŽICA

z obratom »LESOSTROJARSTVO«,

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM K NAJVEČJEMU PRAZNIKU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU!

VSEM SVOJIM ČLANOM IN ODJEMALCEM
ČESTITA K DNEVU REPUBLIKE

Kmetijska zadruga
DVORObčinski LO, ZKS, SZDL, ZB, LMS
RAKOVNIK in
Prostovoljno gasilno društvo
ŠENTRUPERT

SE PRIDRUŽUJEJO ČESTITKAM ZA 29. NOVEMBER!

BORBENE POZDRAVE VSEMU PREBIVALSTVU OB DNEVU REPUBLIKE POŠILJAMO

OBČINSKI LO, SDZL, ZKS, ZB
in druge organizacije na MIRNI

DELOVNI KOLEKTIV

TELEKOMUNIKACIJE — OBRAT SEMIČ

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU!

ČUVAJMO PRIDOBITVE NAŠE REVOLUCIJE!

OB PRVEM OBČINSKEM PRAZNIKU METLIKE 26. NOVEMBRA IN OB PRAZNIKU REPUBLIKE POZDRAVLJAMO VSE PREBIVALSTVO IN MU ČESTITAMO!

Kmetijsko posestvo
METLIKA

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR, OBČINSKI KOMITE ZKS, OBČINSKI ODBOR SZDL, OBČINSKI ODBOR ZB, druge množične organizacije in KMETIJSKA ZADRUGA MOKRONOG
ČESTITAJO OB DNEVU REPUBLIKE VSEM SVOJIM ČLANOM!

V počastitev praznika bo uprava združnega doma izročila združni dom svojemu namenu

DELAVCEM, CESTARJEM, USLUŽBENCEM IN PREBIVALCEM DOLENJSKE METROPOLE — NAŠE BORBENE ČESTITKE ZA 29. NOVEMBER!

UPRAVA ZA CESTE LRS,
TEHNIČNA SEKCIJA,
NOVO MESTO

Delovni kolektiv

Splošnega mizarstva
DVOR

čestita ob Dnevu republike vsem odjemalcem in se priporoča!

K 29. novembru čestita

DOLJAK ROMAN
steklarstvo
NOVO MESTO»KROJAČA
NOVO MESTO

iskreno čestita vsem delovnim ljudem k prazniku republike!

Slikarsko-pleskarsko podjetje
ČRNOJELJ

pošilja za 29. november
borbene pozdrave vsem
delovnim ljudem!

Iskrene čestitke vsemu prebivalstvu ob Dnevu republike

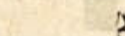
Občinski ljudski odbor
DOLENJSKE TOPLICE

Občinski LO, ZKS

in množične organizacije

VELIKI GABER

čestitajo k 29. novembru!

Zidarsko tesarsko podjetje

»REMONT«
MIRNA na Dolenjskem

se pridružuje čestitkam za 29. november!

GOSTISCE

»Pri kolodvoru«
STARH CERKEV

čestita vsem delovnim kolektivom in svojim gostom ter se še nadalje priporoča!

FRIZERSKI SALON

ADAM IVAN
Novo mesto

čestita vsem svojim strankam in vsemu delovnemu ljudstvu k 29. novembru!

Kmetijska zadruga
METLIKA

ČESTITA ZA PRVI OBČINSKI PRAZNIK METLIKE 26. NOVEMBRA IN K DNEVU REPUBLIKE!

KMETIJSKA ZADRUGA RIBNICA
na Dolenjskem

SE PRIPOROČA VSEM ODJEMALCEM IN DOBAVITELJEM ZA NADALJNJO SODELOVANJE IN JIM ZELI VSE NAJBOLJŠE K PRAZNIKU REPUBLIKE!

UPRAVA PODJETIJ METLIKA

KOVAŠTVO, ŽAGA, MESTNA KLVANICA, ČEVLJARSTVO, ŠIVILJSTVO, FOTO, KINO in MESTNA PEKARIJA,
ČESTITAJO DELOVNEMU LJUDSTVU K PRVEMU OBČINSKEMU PRAZNIKU METLIKE IN K DNEVU REPUBLIKE!

Kmetijska zadruga
DOBRNIC

s svojo trgovino, kmetijskim, lesnim in strojnimi odsekom
čestita članom in odjemalcem za 29. november

OBČINSKA PODJETJA ŽUZEMBERK:

LIPA, KRUPON, REMONT, ŽAGA, PESKOLOM,
MESARIJA in KINO

ČESTITAJO OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU!

GRADBENO PODJETJE »KRKA« NOVO MESTO

IZVRŠUJE VSA GRADBENA IN VSA V STROKO SPADAJOČA DELA!

SE PRIPOROČA IN ČESTITA K DNEVU REPUBLIKE!

Občinski LO, ZKS

in vse množične organizacije

DVOR

čestitajo ob 29. novembru vsemu delovnemu ljudstvu

Ob Dnevu republike čestitajo vsem odjemalcem

obrtne občinske podjetja TREBNJE:

PEKARIJA,
KROJAŠTVO,
ČEVLJARSTVO,
REMONT, ŽAGA,
MIZARSTVO,
OPEKARNA

Knaflič Anton

kijevničar
NOVO MESTO

čestita za 29. november

OB DNEVU REPUBLIKE POŠILJAMO BORBENE POZDRAVE IN ISKRENE ČESTITKE VSEMU PREBIVALSTVU!

OBČINSKI LO, ZKS, SZDL, ZB
in ostale organizacije TREBNJA

Občinski LO, ZKS

in množične organizacije

ŽUZEMBERK

čestitajo k prazniku
29. novembru!

Šušteršič Tone

krojač
NOVO MESTO
čestita vsem svojim strankam

Splošno trgovinsko
podjetje SEMIČ

s poslovalnicami Semič,
Postaja in Crmošnjice
čestita k Dnevu republike!

Ob 29. novembru čestita vsem odjemalcem in članom

Kmetijska zadruga
VELIKA LOKA

ZDRAVILIŠČE

DOLENJSKE TOPLICE

ČESTITA VSEM SVOJIM GOSTOM IN DELOVNEMU LJUDSTVU K PRAZNIKU 29. NOVEMBRA!

Odprto čez simo. Vsa oskrba in kopeli.
Dnevna oskrba din 500.

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA
KOČEVJE

pošilja borbene pozdrave in čestitke vsemu delovnemu ljudstvu ob prazniku republike — 29. novembru!

Vse sile za boljše življenje delovnih ljudi!

KMETIJSKO GOZDARSKO POSESTVO — KOČEVJE

nudi odjemalcem naslednje proizvode svoje dejavnosti:
plemenske bike sivorjave pasme,
plemenske svinje — nemške, oplemenjene in jokširske pasme,
semenski krompir — voran in ackersegan,
sir Greyer in prvovrstno žajno maslo.
Proizvaja gozdne sortimente vseh vrst ter žagan les iglavcev in listavcev.

Prav tako nudi stavbeno pohištvo in stanovanjsko opremo, zaboje in galanterijsko blago.

Vse po najnižjih cenah!

OB 29. NOVEMBRU ISKRENE ČESTITKE VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU!

Ob Dnevu republike čestitamo vsem občanom in prebivalcem Dolenjske!

Občinski ljudski odbor
ŠKOCJAN

Delovni kolektivi gostilne
NOVAK - Novo mesto
čestita svojim gostom in se priporoča!

Bevo Rudolf
klepar
NOVO MESTO
iskreno čestita!

★
VSEM OBISKOVALCEM - GOSTOM ŠMARJEŠKIH TOPLIC ČESTITA K PRAZNIKU 29. NOVEMBRA

DELOVNI KOLEKTIV
ZDRAVILIŠČA ŠMARJEŠKE TOPLICE

★

OKRAJNA OBRATNA ZBORNICA NOVO MESTO
čestita vsem svojim članom ob največjem prazniku nove socialistične Jugoslavije!

★
OBČINSKI LJUDSKI ODBOR, SZDL, ZKS, ZB, LMS GRADAC v Beli krajini
ČESTITAJO DELOVNEMU LJUDSTVU OB DNEVU REPUBLIKE IN ŽELE MNOGO USPEHOV PRI NADALJNJEM DELU!

★

LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE ČRNOMELJ

čestita za 29. november vsem delovnim kolektivom in prebivalcem svoje občine in jim želi še mnogo uspehov pri nadaljnjem delu!

Iskrene čestitke ob Dnevu republike!
Občinski IO, ZKS in ostale organizacije DOBRNIC

★

Gostinsko podjetje **DOLENJSKE TOPLICE**
čestita vsem svojim gostom in se priporoča!

Kos Boris
urar
NOVO MESTO
čestita k 29. novembru!

OB 29. NOVEMBRU — DNEVU REPUBLIKE POŠILJAJO VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU BORBENE POZDRAVE IN ČESTITKE

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR OKRAJNI KOMITE ZKS OKRAJNI ODBOR SZDL OKRAJNI ODBOR ZB OKRAJNI KOMITE LMS KOČEVJE

K PRAZNIKU ROJSTVA REPUBLIKE ČESTITAMO VSEM ODJEMALCEM IN SE SE PRIPOROČAMO!

Izdelujemo moško, žensko, deško, dekliško in otroško obutev vseh vrst iz kvalitetnega materiala in po konkurenčnih cenah. Sprejemamo in izvršujemo naročila na veliko.

Čevljarska zadruga »BOR« DOLENJSKE TOPLICE

DELOVNI KOLEKTIV
KMETIJSKEGA POSESTVA ČRMOŠNJICE

s svojimi delovišči:
ČRMOŠNJICE, BLATNIK, PLANINA, gostinskimi in drugimi obrati

čestita delovnemu ljudstvu za 29. november!

Iskrene čestitke za praznik!

Občinsko podjetje »REMONT« Mirna peč

KOLEKTIV TRGOVSKEGA PODJETJA TREBNJE
ČESTITA K DNEVU REPUBLIKE VSEM SVOJIM ODJEMALCEM IN SE PRIPOROČA!

Poslovalnica št. 1, 2 in knjigarna.
Znižali smo cene raznemu blagu!

Ob največjem prazniku naše socialistične domovine čestita vsem delovnim ljudem

MESTNA HRANILNICA NOVO MESTO

NAJCENEJE SI NABAVITE TEKSTILNO BLAGO, KONFEKCIJO, OBUTEV IN GOSPODINJSKE POTREBŠČINE V

VELEBLAGOVNICA Nama IJUBIJANA
(PRED POŠTO)

OB DRŽAVNEM PRAZNIKU ČESTITAMO PREBIVALCEM DOLENJSKE!

LESNA INDUSTRIJA »ZORA« - ČRNOMELJ

pozdravlja 29. november - Dan republike ter pošilja vsem delovnim ljudem borbene pozdrave!

KMETIJSKA ZADRUGA TOPLICE NA DOLENJSKEM

čestita ob prazniku 29. novembra vsem svojim članom in odjemalcem.

Trgovina - podružnica Toplice, Soteska, lesni odsek, kino, strojni, živinorejski, sadjarski in drugi pospeševalni odseki

Trgovsko podjetje »PETROL« NOVO MESTO,
IMA NA ZALOGI VSE VRSTE NAFTNIH DERIVATOV.

OB DNEVU REPUBLIKE POŠILJA VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU BORBENE POZDRAVE IN ČESTITKE!

Splošno gradbeno podjetje PIONIR NOVO MESTO

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM KOLEKTIVA OB DNEVU REPUBLIKE 29. NOVEMBRA Z ŽELJO, DA V SVOJI BORBİ ZA SOCIALIZEM DOSEŽEJO ČIM VEČJE USPEHE!

★
TRADICIJE NAŠE REVOLUCIJE NADALJUJEMO Z VEDNO NOVIMI IN VEDNO VEČJIMI DELOVNIMI ZMAGAMI IN S POGLABLJANJEM SOCIALISTIČNE DEMOKRACIJE!

KMETIJSKO-GOSPODINJSKA SOLA MALA LOKA
čestita k prazniku 29. novembra!

Vsem odjemalcem čestita
Melanšek Ivan
krojač
NOVO MESTO

★
Kmetijska zadruga TREBNJE
se pridružuje čestitkam za 29. november!

★

ZADRUŽNO TRGOVSKO PODJETJE ČRNOMEJ

čestita ob prazniku 29. novembra vsem svojim potrošnikom in delovnemu ljudstvu Bele krajine!

„NOVOLES“
DOLENJSKA LESNA INDUSTRIJA — NOVO MESTO

s svojimi obrati: žago v Soteski, žago in parketarno v Straži in galanterijskim obratom v Novem mestu,

nudi odjemalcem vse vrste rezanega lesa, bukov in hrastov parket, galanterijske izdelke in zaboje. Kupuje vse vrste hlodovine po najvišjih dnevnih cenah. Za vsa cenjena naročila in ponudbe se obračajte na komercialni oddelek podjetja - Novo mesto, telefon 109.

★
OB 29. NOVEMBRU POŠILJAMO VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU BORBENE POZDRAVE IN ČESTITKE!

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR OKRAJNI KOMITE ZKS OKRAJNI ODBOR SZDL OKRAJNI ODBOR ZB — NOVO MESTO

ČESTITAJO OB DNEVU REPUBLIKE VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU DOLENJSKE!

★
BORIMO SE ZA POLITIČNI, GOSPODARSKI IN KULTURNI NAPREDEK NAŠEGA OKRAJA!